CAEREMONIALE CONTINENS RITUS ELECTIONIS ROMANI PONTIFICIS...

Chiesa cattolica

Digitized by Google

CÆREMONIALE

CONTINENS RITVS ELECTIONIS ROMANI PONTIFICIS.

GREGORII PAPÆ XV. IVSSV EDITVM.

Cui præfiguntur
Conſtitutiones Pontificiæ, & Conciliorum Decreta ad eam rem pertinentia.

BIBLIOTECA ... 1372

ROMAE, Ex Typographia Reu. Cam. Apoſt. MDCLXVII.

Superiorum permiſſu, & Priuilegi

Digitized by Google

535.1-3

Digitized by Google

Priuilegiorum Summa pro Impreſſore Camerali, & Vaticano.

CLemens Papa VIII. Diplomate ſanxit ne quis circa voluntatem Dominici Baſæ,olim in Typographia Vaticana Impreſſoris Sacram Bibliam, Concilia generalia, Epiſtolas decretales, Libros ad Eccleſiaſticum munus pertinentes,ac etiam Sanctorum Patrum volumina, Libros etiam cuiuſcumque generis, vel nouiter ab ipſo edendos, vel nouis additionibus auctos, per decennium ab editione cuiuſque voluminis imprimat, vel impreſſa venalia habeat. Quòd Priuilegium Paulus Papa V. peculiari Chirographo in fauorem Hieremiæ Guelfi I. V. D. ac Impreſſoris Cameralis tranſtulit, indulſitque. Idem Gregorius Papa XV. litteris expeditis ratum, firmumque haberi voluit. Violatores excommunicationis latæ ſententiæ pœna puniantur. Quod ſi in Terris S. R. E. ſubiectis id contigerit, confiſcatione etiam Librorum, ac quingentorum ducatorum auri ſolutione mulctabuntur, vt latiùs patet in litteris ipſius Gregorij Papæ ſub datum Romæ apud S. Mariam Maiorem ſub annulo Piſcatoris die 12. Octobris 1621. Pontificatus ſui anno primo. Ac idem Vrbanus Octauus peculiaribus litteris datis apud S. Petrum ſub annulo Piſcatoris die 23. Maij 1628. Pontificatus ſui anno quinto in fauorem Andreæ Brogiotti Impreſſoris Cameralis, & Vaticani tranſtulit, indulſitque. Ac iterum Innocentius X. peculiaribus litteris datis apud S. Petrum in fauorem Angeli Balladori, pariter Impreſſoris Cameralis, & Vaticani, confirmauit, ſub annulo Piſcatoris die 1. Martij 1646. Et tandem omnia ſupradicta priuilegia, & gratias amplè confirmauit,& indulſit Sanctiſſimus D. N. Alexander VII. in fauorem Zenobij Maſotti, præſentis Impreſſoris Cameralis, & Vaticani, datis litteris die 14. Decembris 1663. Pontificatus anno Decimo.

Digitized by Google

Digitized by Google

INDEX CONSTITVTIONVM,

quæ hoc volumine continentur.

Conſtitutio Symmachi Papæ, quæ incipit, *ſi quis*, contra tractantes de electione Romani Pontificis, Papa ſuperſtite, eoque inconſulto. fol. 15
Conſtitutio Nicolai Papæ II. *In nomine Domini*, de ijs, ad quos electio Romani Pontificis pertinet. 16
Conſtitutio Alexandri III. *Licet de vitanda*, qua à duabus partibus Cardinalium, Romanum Pontificem eligi debere, ſtatuitur. 21
Conſtitutio Gregorij X. *Vbi periculum*, qua locus, ac tempus electioni præfiguntur; Conclauis etiam vſus inſtituitur. 23
Conſtitutio Clementis V. *Ne Romani*, quâ declaratur

CONSTITVTIONES ROMANORVM PONTIFICVM ET DECRETA CONCILIORVM Ad electionem PAPAE pertinentia.

SYMMACHVS PAPA in Concilio Romano.

SVMMARIVM.

Papa ſuperſtite, & eo inconſulto, non poteſt tractari de futuri Pontificis electione, ſub pœnis hic contentis.

SI QVIS, Papa ſuperſtite pro Romano Pontificatu cuiquam quolibet modo fauorem præſtare conuincitur, loci ſui honore priuetur, & infra. Si quis Preſbyter, aut Diaconus, aut Clericus Papa incolumi, & eo inconſulto, aut ſubſcriptionem pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctacia promittere, aut Sacramentum præbere tentaue-

Edita Ann. ſalut. 499. & refertur, in c. ſi quis Papa, diſtin. 79.

Digitized by Google

tauerit, aut aliquod certè ſuffragium polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis factis deliberare aliquid, atq; decernere præſumpſerit, loci ſui dignitate, vel communione priuetur, & infra

Reuelantibus delinquentes contra ſuprapoſitum Conc. Romani decretum impunitas datur, & remuneratio promittitur.

§. Proptér occultas fraudes, & coniurationum ſecretas inſidias, quas ſententia huius diſtrictionis perſequitur, ſi quis ad Eccleſiaſticam pertulerit notitiam conſilia eorum, qui contra hanc ſynodum de Pontificali egerint ambitu, & rationabili probatione conuicerit, particeps huiuſmodi actionis, non ſolùm purgatus ab omni culpa ſit, ſed etiam remuneratione, quæ non indigna ſit, ſubleuetur.

NICOLAVS PAPA II.
In Concilio apud Lateranum habito.

SVMMARIVM.

Ponuntur cauſæ huius decreti.

Edita Ann. Dom.1059. & refertur diſt.23.

IN Nomine Domini Noſtri Iesv Christi, & Saluatoris, ab incarnationis eius anno milleſimo quinquageſimo nono, menſe Aprili, indictione duodecima, præpoſitis ſacro-

ſacroſanctis Euangelijs, præſidente quoque Reuerendiſs. ac Beatiſſimo Papa NICOLAO in Baſilica Lateranenſis Patriarchij, quæ cognominatur Conſtantiniana: conſidentibus etiam Reuerendiſſimis Epiſcopis, Abbatibus, Presbyteris, Diaconibus: idem venerabilis Pontifex auctoritate Apoſtolica decernens de electione Summi Pontificis inquit. Nouit Beatitudo veſtra dilectiſſimi Fratres, & Coepiſcopi, inferiora quoque membra non latuit, defuncto bonæ memoriæ D. Stephano prædeceſſore noſtro, hæc Apoſtolica Sedes, cui auctore Deo ſeruio, quot aduerſa pertulerit, quot denique per ſimoniacæ hæreſis trapezitas repetitis malleis, crebriſquè tunſionibus ſubiacuit: adeò quidem, vt columna Dei viuentis iam penè videretur nutare, & ſagena ſummi Piſcatoris, procellis intumeſcentibus cogeretur in naufragij profunda ſubmergi, vnde ſi placet fraternitati veſtræ, debemus auxiliante Deo futuris caſibus prudenter occurrere, & eccleſiaſtico ſtatui, ne recidiua, quod abſit, mala præualeant præcauere.

Electio Papæ pertinet in primis ad Cardinales Epiſcopos, qui Metropolitani vice funguntur, deinde ad clericos Cardinales, reliquuſquè Clerus, & Populus conſenſum tantùm electioni præſtant.

§. Quapropter inſtructi prædeceſſorum noſtrorum, aliorumquè ſanctorum Patrum auctoritate, decernimus; atque ſtatuimus, vt obeunte huius Romanæ Eccleſiæ vniuerſalis Pontifice, in primis Cardinales Epiſcopi diligentiſſimè ſimul de electione tractantes, mox Chriſti clericos Cardinales adhibeant, ſicquè reliquus Cle-

rus, & Populus ad conſenſum nouæ electionis accedant, nimirum præcauentes, ne venalitatis morbus aliqua occaſione ſurrepat, & ideo religioſiſſimi viri præduces ſint in promouenda Pontificis electione, reliqui autem ſequaces. Certus verò, atque legitimus hinc electionis ordo perpenditur, ſi perſpectis diuerſorum Patrum regulis, ſiue geſtis, etiam illa Beati LEONIS Papæ prædeceſſoris noſtri ſententia, recolatur. Nulla inquit ratio ſinit, vt inter Epiſcopos habeantur, qui nec à clericis ſunt electi, nec à plebibus expetiti, nec à comprouincialibus Epiſcopis cum Metropolitani iudicio conſectati; ſed quia Sedes Apoſtolica cunctis in orbe terrarum præfertur Eccleſijs, atque ideò ſuper ſe, Metropolitanum habere non poteſt; Cardinales Epiſcopi procul dubio Metropolitani vice funguntur, qui videlicet electum Antiſtitem, ad Apoſtolici culminis apicem prouehant conſecrandum.

Eligi debet Papa de gremio Eccleſiæ Romanæ ſi reperitur idoneus, alioquin ex alia Eccleſia eligendus eſt.

§. Eligatur autem de ipſius Eccleſiæ gremio, ſi reperitur idoneus, vel ſi de ipſa non inuenitur, ex alia ſumatur; ſaluo debito honore, & reuerentia dilecti filij noſtri HENRICI, qui in præſentiarum Rex habetur, & futurus Imperator Deo concedente ſperatur, & iam ſibi conceſſimus, ſicut ſucceſſoribus illius, qui ab hac Apoſtolica Sede perſonaliter hoc ius impetrauerint.

Si

Si non poteſt ob impedimenta eligi Papa in Vrbe, poteſt alibi à Cardinalibus & alijs, de quibus ſuprà, licet paucis eligi.

§. Quòd ſi prauorum, atque iniquorum hominum ita peruerſitas inualuerit, vt pura, ſyncera, atque gratuita fieri in Vrbe non poſſit electio, Cardinales Epiſcopi cum religioſis clericis, catholiciſque laicis, licet paucis, ius poteſtatis obtineant eligendi Apoſtolicæ Sedis Pontificem, vbi congruerit.

Si electus Papa ob impedimenta, de quibus hìc, non poteſt inthronizari, nihilominus eſt verus Papa, & poteſt regere Eccleſiam Romanã, & de omnibus facultatibus eius diſponere.

§. Planè poſtquam electio fuerit facta, ſi bellica fuerit tempeſtas, vel qualiſcunque hominum conatus, malignitatis ſtudio reſtiterit, vt is, qui electus eſt, in Apoſtolica Sede iuxta conſuetudinem inthronizari non valeat: electus tamen ſicut verus Papa obtinet auctoritatem regendi Romanam Eccleſiam, & diſponendi omnes facultates illius, quod beatum Gregorium ante ſuam conſecrationem cognouimus feciſſe.

Electus Papa contra formam huius decreti, punitur vt hìc cum ſuis fautoribus.

§. Quòd ſi quis contra hoc decretum noſtrum ſynodali ſententia promulgatum, quaſi per ſeditionem, vel præſumptionem, aut quolibet ingenio electus, aut etiam ordinatus, ſeu inthronizatus fuerit, au-

Digitized by Google

ctoritate diuina, & Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, perpetuo anathemate cum ſuis auctoribus, & fautoribus, & ſequacibus à liminibus Sanctæ Eccleſiæ ſeparatus abijciatur, ſicut Antichriſtus, & inuaſor, & deſtructor totius Chriſtianitatis, nec aliqua ſuper hoc ei audientia reſeruetur, ſed ab omni eccleſiaſtico gradu in quocunque fuerat prius ſine retractatione deponatur, cui quiſquis adhæſerit, vel qualemcumque tanquam Pontifici reuerentiam exhibuerit, aut in aliquo eum defendere præſumpſerit, pari ſententia ſit mancipatus, quòd ſi quis huius noſtræ Sanctæ Decretalis ſententiæ temerator extiterit, & Romanam Eccleſiam ſua præſumptione confundere, & perturbare contra hoc ſtatutum tentauerit; perpetuo anathemate, & excommunicatione damnetur, & cum impijs qui non reſurgent in iudicio, reputetur, omnipotentis iram contra ſe ſentiat, & Sanctorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, quorum Eccleſiam præſumit confundere, in hac vita, & in futura, furorem ſentiat; fiat habitatio illius deſerta, & in tabernaculis ſuis non ſit; qui inhabitet: fiant filij eius orphani, & vxor eius vidua, commotus commoueatur ipſe, & filij eius mendicent, & eijciantur de habitationibus ſuis, ſcrutetur etiam fœnerator omnem ſubſtantiam eius, & diripiant alieni labores eius: Orbis terrarum pugnet contra eum, & cuncta elementa ſint ei contraria, & omnium Sanctorum quieſcentium merita illum confundant.

Obſeruatoribus huius decreti, Papa precatur Dei gratiam, & peccatorum veniam.

§. Obſeruatores autem huius noſtri decreti, Omnipo-

nipotentis gratia protegat, & auctoritas beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, ab omnium peccatorum vinculis abſoluat.

ALEXANDER III.
In Concilio Lateranenſi.

SVMMARIVM.

Electus in Romanum Pontificem à duobus partibus Cardinalium, nulla exceptione obſtante eſt Papa, electus autem à minori numero, gerens ſe pro Papa, incidit vnà cum ſibi adhærentibus in pœnas hic contentas.

LICET de vitanda diſcordia in electione Romani Pontificis manifeſta ſatis à Prædeceſſoribus noſtris conſtituta manauerint; quia tamen ſæpè poſt illa, per improbæ ambitionis audaciam, grauem paſſa eſt Eccleſia ſciſſuram, nos etiam ad malum hoc euitandum, de conſilio fratrum noſtrorum, & ſacri approbatione Concilij, aliquid decreuimus adiungendum.

Edita Ann. ſalut. 1180. & refertur in c. licet, de elect.

Statuimus ergo, vt ſi fortè (inimico homine ſuperſeminante zizaniam) inter Cardinales de ſubſtituendo ſummo Pontifice non potuerit eſſe plena concordia, & duabus partibus concordantibus, pars tertia concordare noluerit, aut ſibi alium præſumpſerit nominare, ille

Digitized by Google

abſque vlla exceptione ab vniuerſali Eccleſia, Romanus Pontifex habeatur, qui à duabus partibus electus fuerit, & receptus. Si quis autem de tertiæ partis nominatione confiſus, quod de ratione eſſe non poteſt, ſibi nomen Epiſcopi vſurpauerit, tàm ipſe, quàm ij, qui eum receperint, excommunicationi ſubiaceant, & totius ſacri ordinis priuatione mulctentur, ita vt viatici etiam eis (niſi tantùm in vltimis communio denegetur, & ſi non reſipuerint, cum Dathan, & Abyron) quos terra viuos abſorbuit, accipiant portionem. Præterea ſi à paucioribus, quàm à duabus partibus aliquis electus fuerit; ad Apoſtolatus officium, niſi maior concordia interceſſerit, nullatenus adſumatur, & prædictæ pœnæ ſubiaceat, ſi humiliter noluerit abſtinere.

Ex hoc tamen nullum canonicis conſtitutionibus, & alijs Eccleſijs præiudicium generetur, in quibus maioris, & ſanioris partis debet ſententia præualere; quia quod in eis dubium venerit, ſuperioris poterit iudicio deffiniri. In Romana verò Eccleſia ſpeciale aliquid conſtituitur, quia non poterit ad ſuperiorem recurſus haberi.

GREGORIVS X.
in Concilio Lugdunen.

SVMMARIVM.

Ponitur cauſa Conſtitutionis, & iuris veteris conſeruatio.

VBI periculum maius intenditur, ibi procul dubio eſt pleniùs conſulendum. Quam grauibus autem ſit onuſta diſpendijs, quot, & quantis ſit plena periculis, Eccleſiæ Romanæ prolixa vacatio, exacti conſideratio temporis edocet, & conſiderata prudenter illius temporis diſcrimina manifeſtant. Hinc nos euidens euocat ratio; vt (dum reformandis etiam minoribus noſtra ſolerter vacat intentio) ea, quæ perículoſiora ſunt, nequaquam abſque remedio reformationis accommodè relinquamus. Ideoquè omnia, quæ pro euitanda diſcordia in electione Rom. Pontificis; à noſtris ſunt prædeceſſoribus, & præcipuè à fel. rec. Alexandro Papa III. ſalubriter inſtituta: omnino immota in ſua firmitate manere cenſentes: nihil enim illis detrahere intendimus, ſed quod experientia deeſſe probauit, præſenti Conſtitutione ſupplere.

Edita Ann. ſalut. 1274. refertur in c. vbi periculum de elect. in 6.

Poni-

Ponitur quomodo debeat fieri Romani Pontificis electio quando moritur in Ciuitate in qua cum ſua Curia reſidebat.

§. Hoc ſacro Concilio approbante ſtatuimus, vt ſi eundem Pontificem (in ciuitate in qua cum ſua Curia reſidebat) diem claudere contingat extremum; Cardinales, qui fuerint in ipſa Ciuitate præſentes; abſentes expectare decem diebus tantummodo teneantur, quibus elapſis (ſiue abſentes venerint, ſiue non) ex tunc omnes conueniant in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, contenti ſinguli, ſingulis tantummodo ſeruientibus clericis, vel laicis, prout duxerint eligendum, illis tamen, quibus patens neceſſitas id ſuggerit indulgeri, duos habere permittimus, eiſdem electionis arbitrio reſeruato. In eodem autem palatio vnum Conclaue nullo intermedio pariete, ſeu alio velamine, omnes inhabitent in communi, quod reſeruato libero ad ſecretam cameram aditu, ita claudatur vndique vt nullus illud intrare valeat, vel exire. Nulli ad eoſdem Cardinales aditus pateat, vel facultas ſecretè loquendi cum eis, nec ipſi aliquos ad ſe venientes admittant, niſi eos, qui de voluntate omnium Cardinalium inibi præſentium, pro ijs tantum, quæ ad electionis negocium pertinent vocarentur. Nulli etiam fas ſit, ipſis Cardinalibus, vel eorum alicui, nuncium mittere, vel ſcripturam. Qui verò contrà fecerit, ſcripturam mittendo, vel nuntium, aut cum aliquo ipſorum ſecretè loquendo, ipſo facto ſententiam excommunicationis incurrat. In conclaui tamen prædicto, aliqua feneſtra competens dimittatur, per quam eiſdem Cardinalibus ad victum commodè neceſſaria

Digitized by Google

ceſſaria miniſtrentur; ſed per eam nulli ad ipſos patere poſſit ingreſſus; verùm ſi,quod abſit, intra tres dies poſtquam, vt prædicitur, Conclaue præfatum ijdem Cardinales intrauerint, non fuerit ipſi Eccleſiæ de paſtore prouiſum; per ſpacium quinque dierum immediatè ſequentium, ſingulis diebus tàm in prandio, quàm in cœna vno ſolo ferculo ſint contenti: quibus (prouiſione non facta) decurſis, ex tunc tantummodo panis, vinum, & aqua miniſtrentur eiſdem, donec eadem prouiſio ſubſequatur. Prouiſionis quoque huiuſmodi pendente negocio, dicti Cardinales, nihil de camera Papæ recipiant, nec de alijs eidem Eccleſiæ tempore vacationis obuenientibus vndecunque, ſed ea omnia ipſa vacatione durante, ſub eius (cuius fidei, & diligentiæ camera eadem eſt commiſſa) cuſtodia maneant, per eum diſpoſitioni futuri Pontificis reſeruanda. Qui autem aliquid receperint, teneantur ex tunc à receptione quorumlibet redituum ad eos ſpectantium abſtinere, donec à receptis taliter plenariam ſatisfactionem impendant. Ijdem quoque Cardinales accelerandæ prouiſioni ſic vacent attentiùs, quòd ſe nequaquam de alio negocio intromittant: niſi forſan neceſſitas adeò vrgens incideret, quod eos oporteret de terra ipſius Eccleſiæ defendenda, vel eius parte aliqua prouidere, vel niſi aliquod tam grande, & tàm euidens periculum immineret, quòd omnibus, & ſingulis Cardinalibus præſentibus concorditer videretur illi celeriter occurrendum. Sanè, ſi aliquis ex prædictis Cardinalibus conclaue prædictum (vt ſupra exprimitur) non intrauerit, aut intrans, abſque manifeſta cauſa infirmitatis exierit, ipſo minimè requiſito, nec in eiuſdem electionis negocio vlteriùs admittendo, per alios ad eligendum ſummum Pontificem

Digitized by Google

liberè procedatur. Si vero infirmitate ſuperueniente, idem conclaue ex eis aliquem exire contingat, ipſa etiam infirmitate durante, poterit eius ſuffragio non requiſito, ad electionem procedi, ſed ſi ad alios (poſt ſanitatem ſibi redditam) ſeu ante, redire voluerit, vel etiam ſi alij abſentes, quos per decem dies diximus expectandos, ſuperuenerint, re integra, videlicet, antequam eidem Eccleſiæ ſit de Paſtore prouiſum: in eodem negocio, in illo ſtatu, in quo ipſum inuenerint, admittantur, præmiſſa tam de clauſura, quàm de ſeruientibus, cibo, ac potu, & reliquis cum alijs ſeruaturi.

Quid iuris, quando moritur Romanus Pontifex extra Ciuitatem, in qua erat curia.

§. Porrò, ſi quando Romanum Pontificem extrà Ciuitatem prædictam (in qua erat cum ſua curia reſidens) contigerit ab hac luce migrare, teneantur Cardinales in Ciuitate, in cuius territorio, ſiue diſtrictu idem Pontifex obijt, conuenire, niſi ſit forſitam interdicta, vel contra Eccleſiam Romanam in aperta rebellione perſiſtat, quo caſu in alia viciniori conueniant, quæ ſimiliter nec interdicto ſubiaceat, nec ſit (vt prædicitur) apertè rebellis. In hac etiam Ciuitate tàm quò ad expectationem abſentium, quàm quò ad habitationem communem, clauſuram, & cætera omnia in domo Epiſcopali, vel alia qualibet eiſdem Cardinalibus deputanda: eadem obſeruentur, quæ ſuperiùs obeunte dicto Pontifice in ea, in qua cum ſua curia reſidebat, ſunt expreſſa.

Dat

Digitized by Google

Dat executores huic iuri cum pœnis.

§. Præterea (quia parùm eſt iura condere, niſi ſit qui eadem tueatur) adijciendo ſancimus, vt Domini, alijquè Rectores, & Officiales Ciuitatis illius, in qua Romani Pontificis electio fuerit celebranda: auctoritate noſtra, & eiuſdem approbatione Concilij poteſtate ſibi tradita, præmiſſa omnia, & ſingula plenè, ac inuiolabiliter ſine fraude, ac dolo aliquo, faciant obſeruari: nec Cardinales vltra, quàm præmittitur, arctare præſumant. Super his autem taliter obſeruandis ſtatim, audito ſummi Pontificis obitu, coram Clero, & populo vniuerſo Ciuitatis ipſius ad hoc ſpecialiter conuocandis, præſtent corporaliter iuramentum. Quòd ſi præmiſſa diligenter non obſeruauerint, aut fraudem in eis, vel circa ea commiſerint, cuiuſcunque ſint præeminentiæ, conditionis, aut ſtatus, omni ceſſante priuilegio, eo ipſo ſententiam excommunicationis incurrant, & perpetuò ſint infames, nec vnquam eis portæ dignitatis pateant, nec ad aliquod publicum officium admittantur. Ipſos inſuper feudis. & bonis cæteris, quæ ab eadem Romana Eccleſia, vel quibuslibet alijs Eccleſijs obtinent, ipſo facto decernimus eſſe priuatos; ita quod ad Eccleſias ipſas plenè, ac liberè reuertantur, adminiſtratorum earundem Eccleſiarum arbitrio ſine contradictione aliqua diſponenda; Ciuitas verò prędicta, non ſolùm ſit interdicto ſuppoſita, ſed & Pontificali dignitate priuata.

 Obte-

Digitized by Google

Obteſtatur Cardinales, vt in electione Romani Pontificis deponant omnem priuatum affectum, & caſſat omnia pacta, obligationes, & iuramenta, quæ data, vel facta eſſent de aliqua eligendo.

§. Cæterùm quia cum arbitrium, vel inordinatus captiuat affectus, vel ad certum aliquod obligationis cuiuſque neceſſitas adigit, ceſſat electio, dum libertas adimitur eligendi, Cardinales eoſdem obſecrantes per viſcera miſericordiæ Dei noſtri: per aſperſionem ſui precioſi ſanguinis obteſtamur, vt penſantes attentiùs quid eis imminet cùm agitur de creatione Vicarij IESV CHRISTI, ſucceſſoris Petri, rectoris vniuerſalis Eccleſiæ, gregis dominici directoris, omni priuatæ affectionis inordinatione depoſita, & cuiuslibet pactionis, conuentionis, obligationis neceſſitate, necnon condicti, & intendimenti contemplatione ceſſantibus, non in ſe reciprocent conſiderationis intuitum, vel in ſuos, non quæ ſua ſunt, quærant, non commodis priuatis intendant, ſed nullo arctante ipſorum in eligendo iudicium, niſi Deo, puris, & liberis mentibus nuda electionis conſcientia vtilitatẽ publicam liberè proſequantur, omni conatu, & ſolicitudine, prout poſſibilitas patitur, id acturi tantummodo, vt eorum miniſterio acceleretur vtilis, & perneceſſaria totius mundi prouiſio, idoneo celeriter eidem Eccleſiæ ſponſo dato. Qui autem ſecus egerint, diuinæ ſubiaceant vltioni, eorum culpa (niſi graui propter hoc peracta pænitentia) nullatenus abolenda. Et nos nihilominus pactiones, conuentiones, obligationes, condicta, & intendimenta omnia, ſiue iuramenti, ſiue cuiuslibet alterius fuerint vinculo firmitatis innixa, caſſamus, irritamus, & viribus

ribus decernimus omnino carere, ita quòd nullus ad illa obſeruanda quomodolibet ſit adſtrictus, nec quiſquam ex eorum tranſgreſſione notam vereatur fidei non ſeruatæ, ſed non indignæ laudis titulum potiùs mereatur, cùm lex etiam humana teſtetur: Deo magis tranſgreſſiones huiuſmodi, quàm iuſiurandi obſeruationes acceptas.

Monet omnes fideles, vt ſtatim audita ſummi Pontificis morte, eius celebrent exequias, & quotidie orent pro vigili, concordi, & vtili prouiſione Romanæ Eccleſiæ. Prælati autem in ſuis prædicationibus ipſos ſubditos ad hoc hortentur, & eis frequentiam orationum, & obſeruantiam ieiuniorum indicent.

§. Quia verò fidelibus non eſt tam de ſollicita quantumcunque inuentione fidendum, quàm de inſtantia orationis humilis, & deuotæ ſperandum, huic adijcimus ſanctioni, vt in omnibus Ciuitatibus, cæteriſque locis inſignibus, vbi primùm de memorati Pontificis obitu certitudo claruerit, à clero, & populo, ſolemnibus pro eo exequijs, celebratis, ſingulis diebus (donec de ipſius Eccleſiæ prouiſione indubitanter rumor pertulerit veritatem) humiles preces fundantur ad Dominum, apud eum deuotis orationibus inſiſtatur, vt ipſe, qui concordiam facit in ſublimibus ſuis, ſic efficiat eorundem Cardinalium corda in eligendo concordia, quòd prouiſio celer, concors, & vtilis (prout animarum ſalus exigit, & totius orbis requirit vtilitas) ex ipſorum vnanimitate ſequatur. Et ne tam ſalubre præſentis ſanctionis edictum, ignorantiæ negligi prætextu contingat, diſtrictè præcipimus, vt Patriarchæ, Archiepi-

ſcopi, Epiſcopi, & alij Eccleſiarum Prælati, cæterique quibus conceſſum eſt proponere verbum Dei, clerum, & populum, propter hoc ſpecialiter frequentiùs congregandos, in ſuis ſermonibus ad ſupplicum præcum ſuffragia pro celeri, & fælici exitu tanti negotij frequentanda ſolerter hortentur, & ipſis eadem auctoritate, non ſolùm orationum frequentiam, ſed obſeruantiam) prout circumſtantiæ penſandæ ſuaſerint) ieiuniorum indicant.

CLEMENS V. in Concilio Viennenſi.

SVMMARIVM.

Cætus Cardinalium ſede vacante iuriſdictionem Papalem non exercet, niſi in quantum permittit Concilium Lugdunenſe, nec illud, vel eius partem alterare poteſt.

Edita Ann. ſalut. 1310. refertur inter Clementinas, ne Romani, de elect.

NE Romani electioni Pontificis, indeterminata opinionum diuerſitas, aliquod poſſit obſtaculum, vel dilationem afferre. Nos inter cætera præcipue attendentes, quòd lex ſuperioris per inferiorem tolli non poteſt, opinionem aſtruere (ſicut accepimus) ſatagentem, quòd conſtitutio fel. record. GREGORII Papæ X. prædeceſſoris noſtri, circa electionem præfatam edita in Concil. Lugdunen. per cætum Card. Romanæ Eccleſiæ (ipſa vacante) modi-

Digitized by Google

modificari poſſit, corrigi, vel immutari, aut quicquam ei detrahi, ſiue addi, vel diſpenſari quomodolibet circa ipſam, ſeu aliquam eius partem, aut eidem etiam renunciari per eum tanquam veritati non conſonam; de frat. noſtrorum conſilio reprobamus, irritum nihilominus, & inane decernentes, quicquid poteſtatis, aut iuriſdictionis ad Romanum, dum viuit Pontificem pertinentis (niſi quatenus in conſtitutione prædicta permittitur) cætus ipſe duxerit (eadem vacante Eccleſia) exercendum.

Officium Camerarij, vel Pœnitentiariorum Papæ durat eo mortuo, quòd ſi deficiant, poterit cætus Cardinalium pro tempore vacationis alios ſubrogare.

§. Eo tamen prouiſo, quòd ſi eiuſdem Eccleſiæ camerarium, aut maiorem, vel aliquos alios ex pœnitentiarijs (quorum officium per obitum eiuſdem Pontificis nolumus expirare (per mortem, vel aliàs deficere quouis modo contingat, valeat idem cætus ad tempus vacationis huiuſmodi pro numero deficientium, vel ampliori etiã, quantum ad pœnitentiarios (ſi hoc eidem cætui concorditer expedire videbitur) alios ſubrogare.

Determinans diœceſim intelligi id, quod in Concilio dicitur de territorio, & diſtrictu, ſtatuit moriente Papa extra curiam, ipſius electionem fieri debere, in loco vbi erat cauſarum, & literarum audientia, licèt ſuſpenſa, niſi priùs ordinatum eſſet de curia transferenda.

§. Sanè, cùm iuxta conſtitutionem prædictam, Papa

extra

Digitized by Google

extra Ciuitatem, in qua cum ſua erat curia moriente, in Ciuitate, in cuius diſtrictu, ſeu territorio moritur, ſit regulariter ſucceſſoris electio celebranda, diſtrictus, ſeu territorij nomine, Diœceſim hoc caſu intelligendam fore cenſemus. Eo autem adiecto, quòd ſi in certo loco cauſarum, & literarum Apoſtolicarum audientia remanente, Papam alibi mori contingat, non ibi, ſed vbi prædicta fuerit audientia, memorata electio celebretur, etiam ſi eadem audientia tempore mortis huius vacare noſcatur, niſi fortè ante mortem eandem, ordinatum eſſet per Papam de curia transferenda, quo caſu ſeruetur prouiſio conſtitutionis prædictæ.

Prouidet caſui, quo contingeret Cardinales omnes exire conclaue.

§. Porrò ſi Romano non electo Pontifice, Cardinales omnes ſimul, vel ſucceſſiuè (quod abſit) exire contingeret conclaue deputatum eiſdem: ij (ad quos pertinet executio conſtitutionis prædictæ) illos ex ipſis, quibus infirmitas corporis, aut nota debilitas excuſationem non dabit, idem conclaue (quàm citò potuerunt) reintrare compellant. Pænas in dicta conſtitutione contentas (niſi hoc fecerint) incurſuri. Cardinales autem huiuſmodi conclaue reintrantes, ad electionem iam dictam procedant, & aliàs conſtitutionem præfatam obſeruent, ſecundùm ſtatum, in quo erant in eodem conclaui, quando ipſum, vt præmittitur exiuerunt.

Statuit

Digitized by Google

Statuit Cardinales per exceptionem excommunicationis, ſuſpenſionis, vel interdicti, ab electione non repelli.

§. Cæterùm, vt circa electionem prædictam, eo magis vitentur diſſenſiones, & ſchiſmata, quò minor eligentibus aderit diſſidendi facultas, decernimus, vt nullus Cardinalium cuiuslibet excommunicationis, ſuſpenſionis, aut interdicti prætextu, à dicta valeat electione repelli: iuribus alijs circa electionem eandem hactenus editis, plenè in ſuo robore duraturis.

Electos, & alios (qui mittere, vel ire tenentur ad curiam) adſtringit ad id, ſede vacante.

§. Verùm, quia tum ex prouiſis remedijs, quàm ex orationibus ad Deum ſuper huius negotio effundendis, quòd breuiter huiuſmodi celebretur electio, præſumendum eſt probabiliter, & ſperandum. Statuimus, vt electi, & alij (qui ex quacunque cauſa ad ſedem Apoſtolicam venire, vel mittere ſunt adſtricti, ad ipſam cùm vacat, ac ſi non vacaret, venire, vel mittere teneantur.

Digitized by Google

BVLLA CLEMENTIS PAPÆ VI.

SVMMARIVM.

Refertur diſpoſitio decretalis GREGORII X. in Concil. Lugdunen. de electione Romani Pontificis, circa locum, ſeruos Cardinalium, Conclaue, & cibos.

Edita Ann. Salut. 1351.

LICET in conſtitutione à felic. record. GREGORIO Papa X. prædeceſsore noſtro, ſuper electione Romani Pontificis edita, in Concilio Lugdunenſi inter cætera caueatur expræſsè, quòd ſi eundem Pontificem in Ciuitate, in qua cum ſua curia reſidebat, diem claudere contingat extremum, Cardinales in palatio, in quo idem Pontifex habitabat, omnes conueniant, & in eò ſinguli, ſingulis tantummodo, niſi illi, quibus ex patenti neceſſitate duo permittuntur haberi, contenti ſeruientibus clericis, vel laicis, prout elegerint, vnum conclaue nullo intermedio pariete, vel alio velamine inhabitent in communi. Et quòd diebus certis non facta prouiſione de Paſtore decurſis, panis, vinum, & aqua tantùm eiſdem Cardinalibus donec ſubſequetur prouiſio, miniſtretur.

Cardi-

Digitized by Google

Cardinales in Conclaui poſſunt habere duos ſeruos clericos, vel laicos.

§. Quia tamen ſicut frequenti multorum aſſertione, & in Cardinalatu conſtitutorum percepimus, nonnulli ex Cardinalibus in obſeruatione conſtitutionis ipſius grauati aliàs nimium extiterunt, multi quoque ex ipſis duos in dicto conclaui habuerint ſeruientes, non abſque ſcrupulo conſcientiæ, propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, quibus ex patenti neceſſitate, duo permittuntur haberi, in dicta conſtitutione, vt præmittitur contentorum. Nos prouidere ſuper his cupientes, ex his, & certis alijs cauſis rationabilibus, quæ noſtrum ad id animum induxerunt, rigorem conſtitutionis ipſius, & etiam ad fratrum noſtrorum ſupplicationem, in his prouidimus temperandum, auctoritate Apoſtolica ſtatuentes, quòd Cardinales poſtquam conclaue huiuſmodi, ſeu clauſuram pro dicta electione celebranda intrauerint, ſinguli duos ſeruientes tantùm clericos, vel laicos, prout duxerint eligendos.

Cardinales in Conclaui in prandio, & in cœna vnum ferculum tantùm poſſunt habere cum alijs, quæ ad condimentum, vel ſaporem pertinent, & nullus Cardinalis poteſt veſci de alterius ferculo.

§. Ac etiam ſingulis, præter panem, vinum, & aquam in prandio, & in cœna, vnum dumtaxat ferculum, ſeu miſſum carnium vnius ſpeciei tantummodo, aut piſcium, ſeu ouorum, cum vno potagio de carnibus, vel piſcibus principaliter non confectis, & decentibus ſalſamentis

habere valeant, vltra carnes ſalitas, & herbas crudas, ac caſeum, fructus, ſiue electuaria. Ex quibus tamen nullum ſpecialiter ferculum conficiatur, niſi ad condimentum fieret, vel ſaporem. Nullus verò eorum de alterius ferculo veſci poſſit.

Cardinales in Gonclaui poſſunt habere velamina ſimplicium cortinarum, vt honeſtiùs poſſint quieſcere in ſuis lectis.

§. Liceat etiam eis ex decentia honeſtatis, habere in clauſura huiuſmodi, cùm in lectis quieſcendi cauſa, vel dormiendi, eſſe voluerint, dumtaxat intermedia, ſeu velamina ſimplicium tantummodo cortinarum.

Derogatur conſtitutionibus contrarijs.

§. Prædictis, & fel. mem. CLEMENTIS Papæ V. prædeceſſoris noſtri, & alijs conſtitutionibus Apoſtolicis contrarijs, quibus per hoc in alijs derogare nolumus, non obſtantibus quibuſcunque.

Nulli ergo, &c. Dat. Auinione octauo idus Decembris Pontificatus noſtri Anno decimo.

BVLLA

Digitized by Google

BVLLA IVLII PAPÆ II.

SVMMARIVM.

Electio Papæ per ſimoniam eſt nulla, & ſic electus quamuis in concordia Cardinalium, & horum nemine diſcrepante, eſt Apoſtaticus, & vt ſimoniacus, & Hereſiarcha habetur, & eſt priuatus omnibus officijs, beneficijs cuiuſcunque generis, atque etiam priori Cardinalatus honore, & perpetuò ad omnia prædicta inhabilis efficitur, & contra ipſum a quocumque Cardinali poteſt opponi de ſimoniaca labe, & ſicut de vera, & indubitata hæreſi.

CVM tam diuino, quàm humano iure, in ſpiritualibus præcipuè, deteſtabiliter ſit ſimoniæ labes prohibita, & longè magis in electione Romani Pontificis Vicarij IESV Chriſti D. N. abominabilis ſit, & vniuerſali Eccleſiæ pernicioſa. Nos, qui regimini eiuſdem vniuerſalis Eccleſiæ meritis imparibus annuente Domino pręſidemus, cupientes, quantùm cum Deo poſſumus in præmiſſis pro tantæ rei neceſſitate, ac periculi magnitudine, vt tenemur, inpoſterum ſalubriter prouidere, de fratrum noſtrorum S. R. E. Cardinalium conſilio, & vnanimi conſenſu, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, Apoſtolica aucto-

Edita Ann. ſalut. 1505.

ritate, & de poteſtatis noſtræ plenitudine, ſtatuimus, ordinamus, decernimus, & definimus, quòd ſi, quod Deus pro ſua clementia, & ineffabili bonitate auertat, contigerit, poſtquam nos, vel ſucceſſores noſtros ſucceſſiuè, ipſe Deus ab huiuſmodi vniuerſalis Eccleſiæ regimine abſoluerit, humani generis inimico procurante, & ambitione, vel cupiditate ad hoc inclinante, ſeu impellente, electionem Romani Pontificis ab eo, quem eligi contigerit, vel ab aliquo, ſeu aliquibus de cætu Cardinalium quomodolibet votum dantibus, per ſimoniacam hæreſim in dando, promittendo, vel recipiendo pecunias, bona cuiuſque generis, caſtra, officia, vel beneficia, ſeu promiſſiones, & obligationes, commiſſam, per ſe vel alium, ſeù alios quomodocunque & qualitercunque etiam in duarum partium, vel omnium Cardinalium vnanimi concordia, quomodolibet etiam per viam aſſumptionis, vnanimiter nemine diſcrepante, etiam ſine ſcrutinio facta, celebrari, vel fieri, non ſolùm huiuſmodi electio, vel aſſumptio, eo ipſo nulla exiſtat, & nullam eidem ſic electo, vel aſſumpto, adminiſtrandi in ſpiritualibus, & temporalibus facultatem tribuat, ſed etiam contra dictum ſic electum, vel aſſumptum, de ſimoniaca labe, à quocunque Cardinali, qui eidem electioni interfuerit, opponi, & excipi poſſit, ſicut de vera, & indubitata hæreſi, ita quòd à nullo pro Romano Pontifice habeatur, quinimo ipſe ſic electus, à priori ſuo Cardinalatus, & alio quocunque honore, Eccleſijs Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, Monaſterijs, dignitatibus, & alijs quibuſcunque beneficijs, & penſionibus, quę tunc obtinebat in titulum, vel in commendam, aut aliàs quomodocunque eo ipſo, abſque alia declaratione, priuatus exiſtat, & idem electus non

Apo-

Digitized by Google

Apoſtolicus, ſed Apoſtaticus, & tanquam ſimoniacus, & Hæreſiarca, & ad prædicta omnia, & ſingula perpetuò inhabilis habeatur.

Electio Papæ per ſimoniam, non conualidatur per inthronizationem, temporis curſum, adorationem, aut obedientiam Cardinalium.

§. Nec huiuſmodi ſimoniaca electio per ſubſequentem ipſius inthronizationem, ſeù temporis curſum, aut etiam omnium Cardinalium adorationem, ſeu obedientiam, vllo vnquam tempore conualeſcat.

Licet omnibus Cardinalibus, clero, populo Romano, & omnibus officialibus ab obedientia Papæ electi per ſimoniam impunè diſcedere.

§. Liceatquè omnibus, & ſingulis Cardinalibus etiam illis, qui huic ſimoniacæ electioni, ſeu aſſumptioni conſenſerint, etiam poſt inthronizationem, & adorationem, ſeu obedientiam, ac etiam vniuerſo clero, & populò Romano, necnon ſubditis, & S. Angeli de Vrbe, ac quarumuis aliarum Romanæ Eccleſiæ arcium Præfectis, Caſtellanis, Capitaneis, & alijs officialibus quocunque homagio, ſeu iuramento, vel cautione præſtitis, non obſtantibus, à talis electi, etiam inthronizati, obedientia, & deuotione, impunè, & quandocunque diſcedere (ipſis fidei Romanæ Eccleſiæ, & obedientiæ futuri Romani Pontificis canonicè intrantis, nihilominus aſtrictis permanentibus) & eum, vt magum, ethnicum, publicanum, & hæreſiarcham euitare.

Cardi-

Digitized by Google

Cardinales poſſunt contra electum Papam per ſimoniam implorare auxilium brachij ſecularis ſi ſe ingeſſerit in adminiſtratione, nec ob id ſchiſmatici fiunt.

§. Ad cuius quoque confuſionem, poſſint Cardinales qui præfatæ electioni ſe opponere voluerint, ſi præſumpſerit ſe regimini vniuerſalis Eccleſiæ, prætextu talis electionis ingerere, auxilium brachij ſecularis contra eum implorare. Nec tales ab eius obedientia diſcedentes, tanquam tunicæ Domini ſciſſores, aliquarum propter dictum diſceſſum pœnarum, ſeu cenſurarum vltioni ſubiaceant.

Imponitur pœna priuationis beneficiorum, & dignitatum quorumcunque etiam Cardinalatus, Cardinalibus eligentibus Papam per ſimoniam.

§. Cardinales verò, qui eum ſic ſimoniacè elegerint, à ſuis ordinibus, & etiam Cardinalatus titulis, & honore, ac quibuſcunque Patriarchalibus, Archiepiſcopalibus, Epiſcopalibus, & alijs Prælaturis, ac dignitatibus, & beneficijs, quæ in titulum, vel commendam tunc obtinebant, vel in quibus, ſeu ad quæ ius tunc habebant, abſque alia declaratione, priuati exiſtant, niſi ab illo penitùs, & cum effectu diſceſſerint, & reliquis Cardinalibus qui huiuſmodi ſimoniæ non conſenſerint, infra terminum octo dierum, poſtquam fuerint ab eis requiſiti, perſonaliter ſi fieri poterit, aliàs per edictum publicum, ſe abſque fictione, vel fraude vniuerint, & coniunxerint. Et tunc ſi præfatis alijs Cardinalibus ſe vniuerint, & coniunxerint, in priſti-

num

Digitized by Google

num ſtatum, & ad priſtinos honores, & dignitates etiam Cardinalatus, ac Eccleſias, & beneficia, quibus præerant, & quæ obtinebant, reintegrati, rehabilitati, ac reſtituti, & repoſiti, ab huiuſmodi ſimoniæ labe, & cenſuris, ac pœnis eccleſiaſticis quibuſcunque abſoluti eo ipſo exiſtant.

Imponuntur pœnæ contra mediatores electionis Papæ per ſimoniam.

§. Mediatores verò, proxenetæ, trapezitæ tam clerici, quàm laici, cuiuſcunque dignitatis, qualitatis, & ordinis fuerint, etiam Patriarchali, Archiepiſcopali, ſiue Epiſcopali, vel alia ſeculari, mūdana, ſiue eccleſiaſtica dignitate præditi, etiam quorumcunque Regum, & Principum oratores, vel Nuncij, huius ſimoniacæ electionis participes, ſint omnibus ſuis Eccleſijs, beneficijs, prælaturis, & feudis, ac alijs quibuſcunque honoribus, & bonis, eo ipſo priuati, & ad ſimilia inhabiles, ac etiam actiuè, & paſſiuè inteſtabiles, & eorum bona ipſo facto, ad inſtar reorum criminum læſæ Maieſtatis, fiſco Apoſtolicæ Sedis applicentur, & deuoluantur, ſi prædicti delinquentes eccleſiaſtici fuerint, vel aliàs Romanæ Eccleſiæ ſubditi. Bona verò, & feuda taliter delinquentium, non ſubditorum ſecularium, in partibus exiſtentia, fiſco ſecularis Principis in cuius territorio bona ſita fuerint, ipſo facto ſimiliter applicentur. Ita tamen quòd ſi infra tres menſes, à die quo notum fuerit, illos ſimoniam commiſiſſe, vel participaſſe, Principes dicta bona fiſco ſuo actualiter non applicauerint, ex tunc illa, Fiſco Eccleſiæ Romanæ applicata cenſeantur, & ſint, eo ipſo; abſque aliqua ſimiliter declaratione.

Annullantur omnes obligationes ſimoniacæ, interuenientes in electione Romani Pontificis.

§. Promiſſiones quoque & obligationes, ſiue ſponſiones propterea quandocunque etiã ante tempus dictæ electionis, etiam extra perſonas Cardinalium per quoſcunque alios quomodocunque factæ, cum quauis inexcogitabili ſolemnitate, & forma, etiam iurata, conditionales, ſiue euentuales, & in forma excommiſſarum ex quacumque cauſa, etiam depoſiti, mutui, cambij, confeſſionis de receptis, donationis, arrendamenti, vel venditionis, permutationis, vel alterius cuiuſcumque contractus, etiam in ampliori forma Cameræ Apoſtolicæ, factæ; ſint nullæ, & inualidæ, & ad eligendum inefficaces, nullusq; illarum vigore cogi, vel conſtringi poſſit, in iudicio, vel extra, liceatq; omnibus ab illis impune abſque aliquo metu, ſiue periurij nota, recedere.

Cardinales non complices, in electione Papæ ſimoniaca, alium poſſunt eligere, & concilium conuocare.

§. Et inſuper liceat Cardinalibus, qui electioni prædictæ ſimoniacæ interfuerint, & à præfato ſic electo diſceſſerint, adhibitis ſecum alijs Cardinalibus, qui huiuſmodi ſimoniacæ electioni conſenſerunt, & poſtea eiſdem Cardinalibus in dicta ſimonia non complicibus ſe vniuerint, ſi ſe cum eiſdem vnire voluerint, alioquin ſine eis ad alterius nihilominus Pontificis electionem, non expectata alia ſententia declarationis ſimoniacæ electionis huiuſmodi, eadem tamen præſente noſtra conſtitutione ſemper in

ſuo

Digitized by Google

ſuo robore permanente, liberè, aliàs tamen canonicè, deuenire, & concilium etiam generale inducere, & conuocare in loco idoneo, prout eis videbitur expedire.

Derogatur conſtitutionibus contrarijs.

§. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, & præcipuè fel. record. Alexandri Papæ III. quæ incipit, Licet de vitanda diſcordia, & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum, etiam in concilijs generalibus editis, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

Excommunicantur Card. ſi contrafecerint huic conſtitutioni, additur decretum irritans, & aliæ ſolitæ clauſulæ, & conſtitutio iubetur publicari.

§. Inhibentes poſtremò omnibus, & ſingulis S. R. E. Cardinalibus, qui pro tempore erunt, & eorum ſacro Collegio, ne Apoſtolica ſede vacante, prædictis contrauenire, vel contra præmiſſa, vel aliquod præmiſſorum ſtatuere, diſponere, & ordinare, vel aliquo modo facere, ſeu attentare præſumant, quocunque exquiſito colore, vel cauſa, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, quam ipſo facto incurrant, & à qua non niſi per Romanum Pontificem canonicè electum abſolui poſſint, niſi in mortis articulo.

Decernentes ex nunc irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his, vel aliquo præmiſſorum à quoquam ſcienter, vel ignoranter, etiam per nos, contigerit attentari.

Digitized by Google

Vt autem præſentis conſtitutionis, decreti, ſtatuti, ordinationis, ac inhibitionis noſtræ huiuſmodi tenor ad omnium notitiam deducatur, volumus præſentes litteras noſtras in valuis Baſilicæ Principis Apoſtolorum, necnon Cancellariæ, ac acie campi floræ affigi, nec aliam earundem litterarum publicationis ſolemnitatem requiri, aut expectari debere, ſed huiuſmodi affixionem pro ſolemni publicatione, & perpetuo robore ſufficere.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam noſtrorum conſtitutionis, ordinationis, ſtatuti, decreti, diffinitionis, applicationis, approbationis, & inhibitionis infringere, vel ei auſu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinto. 19. Kal. Febr. Pontificatus noſtri Anno Secundo.

Digitized by Google

B V L L A

P A V L I P A P Æ I V.

S V M M A R I V M.

Deteſtatur crimen ambitus, rationibus, & auctoritatibus diuini, & humani iuris.

CVM ſecundum Apoſtolum nemo debeat ſibi honorem aſſumere, ſed qui tanquam Aaron vocatur à Deo, facilè ab omnibus iudicari poteſt, quàm grauiter excedant, errent, & peccent, qui tam inferiores, quàm ſuperiores dignitates Eccleſiaſticas, & ipſam denique Beati Petri ſedem, ac Apoſtolicæ dignitatis culmen, & apicem, à Deo Optimo Maximo à quo omnia bona procedunt, nulla prorſus humana ope, nec cuiuſuis auxilio, conſilio, vel fauore interueniente, prouenire non arbitrantur, ſed illam tanquam venales, aut aliàs in diſpoſitione mortalium conſtitutas, diuerſis modis, & medijs ambire, & aſſequi, ſeù potiùs vſurpare præſumunt. Nam vt Romanæ, & cuiuslibet alterius, tàm ante, quàm poſt Domini Dei, & Redemptoris Noſtri IESV CHRISTI in terris aduentum, benè inſtitutæ reipublicæ, de ambitu, & contra ambitus reos, ſanctiſſimè promulgatas, & inuiolabiliter obſeruatas leges, ad præſens omittamus, non ne huiuſmodi deteſtabile ambitus ſcelus, etiam iure diuino grauiſſimè punitur, cum Abſalon, qui

Edita Ann. ſalut. 1558.

regnum genitoris ſui adhuc viuentis ambiebat, ex multo cui inſederat eleuatus, capillis capitis ſui quercui ſuſpenſus remanſit, & à Ioab tribus lanceis in corde trafixus fuit? Nonne illud ſacrorum Conciliorum à ſancta Dei Eccleſia receptorum, & approbatorum auctoritas, diuerſimodè deteſtatur, & punit, cum quemcunque Presbyterum, aut Diaconum, ſeu Clericum, qui Papa incolumi, & in eo inconſulto, ſubſcriptionẽ pro Romano Pontificatu accommodare, aut pyctatia promittere, ſeu ſacramentum præbere tentauerit, aut aliquod ſuffragium polliceri, vel de hac cauſa priuatis conuenticulis factis, aliquid deliberare, & decernere præſumpſerit, loci ſui dignitate, & communione priuandum, anathematiſq; pœna plectendum cenſeat, & propter occultas fraudes, & coniurationum huiuſmodi ſecretas inſidias, ſi quis harum actionum particeps, conſilia eorum, qui de Pontificali agunt ambitu, ad notitiam Eccleſiæ deferat, & rationabili probatione conuincat, eũ non ſolùm ab omni culpa purgatum remanere, verùm etiam remuneratione non indigna ſubleuari velit, & ſtatuat, & exinde non modò ſacrorum canonum, ſed etiam ſecularium legum interpretes peritiſſimi, & probatiſſimi, ambientes Papatum, aut ſuper eo, Papa viuente, & inconſulto, tractantes, ſeu conuenticulas facientes, crimen læſæ Maieſtatis in pr. cap. & ſimoniacæ hæreſeos incurrere decreuerint, non ſine clara, & aperta ratione, cùm omnis tractatus de loco, dignitate, & bono alicuius viuentis, eo non conſentiente, ab vtroque iure prohibeatur, & reprobetur, præſertim cùm inde præſtetur votum captandæ mortis, quod ſacri canones, & venerandæ leges paſſim abhorrent, & deteſtantur. Accedit quòd cùm inter Pontificem, & Eccleſiam contrahatur ſpirituale

Alludit ad conſtitutionem editã in Concil. Rom. ſub Symmacho Papa, de qua ſupra.

rituale

Digitized by Google

rituale coniugum, quod fortius eſt carnali, grauiſſimæ pœnæ ex vtriuſque iuris cenſura imponuntur ijs, qui conſtante matrimonio, de alio coniuge tractare præſumunt. Quare cùm peccatis exigentibus, plures in dies B. Petri ſedem, nobis viuentibus, & inconſultis ambire, & conuenticulas ſuperindè facere dignoſcantur, & ad hoc ſuffragia S.R.E. Cardinalium obtinere, & quodàmmodo ſubharrare procurent, & ſatagant.

Confirmat, & innouat omnes Conſtitutiones, & Decreta Conciliorum contra ambientes Papatum emanata.

§. Nos cupientes huiuſmodi deteſtabile ambitus, & illi coniuncta ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis crimina: non ſolùm noſtris, ſed etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum pro tempore exiſtentium temporibus, perpetuò abolere, & non ſolùm ex vſu, ſed etiam ex mentibus hominum, præſertim in electione Romani Pontificis, qui Domini Dei, & Saluatoris noſtri Iesv Christi in terris Vicarius exiſtit, radicitùs euellere, & in præmiſſis pro tantæ rei neceſſitate, & periculi magnitudine, vt tenemur ſalubriter prouidere, habita ſuper his cum Venerabilibus fratribus noſtris ipſius S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, de eorum conſilio, & vnanimi aſſenſu; hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, Apoſtolica auctoritate, & de noſtræ Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnes, & ſingulas excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, ac priuationis, & quaſuis alias ſententias, cenſuras, & pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædeceſſoribus noſtris, aut ſacris Conc. ſeu Sanctorum Patrum noſtrorum decretis, ſtatutis, capitulis, canonibus, conſtitu-

ſtitutionibus, & ordinationibus contra ſic ambientes quomodolibet latas, & promulgatas approbamus, & innouamus, ac perpetuò obſeruari, & in viridi obſeruantia ſi forſan in ea non ſint, reponi, & eſſe debere.

Ponuntur pœnæ grauiſſimæ contra tractantes de electione futuri Pontificis viuente Papa, & eo inconſulto.

§. Necnon quoſcunque in præmiſſis, tā noſtro, quàm ſucceſſorum noſtrorum prædictorum tempore, publicè, vel occultè, aut aliàs quomodolibet delinquentes cuiuſcunque ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, & ſi Epiſcopali, Archiepiſcopali, Patriarchali, aut alia maiori Eccleſiaſtica dignitate, ſeu Cardinalatus honore, vel mundana, etiam Ducali, Regali, Reginali, aut Imperiali auctoritate, ſiue excellentia præfulgeant, & eorum quemlibet, ſententias, cenſuras, & pœnas prædictas incurrere volumus, atque decernimus. Et nihilominus conſiderantes dignum eſſe, vt quos Dei timor à malo non reuocat, Eccleſiaſticę ſaltem coerceat ſeueritas diſciplinæ, de ſimilibus conſilio, & aſſenſu, ac auctoritate, & plenitudine poteſtatis volumus, & declarando ſtatuimus, & ordinamus, & decernimus, quòd ſententijs, cenſuris, & pœnis prædictis in ſuo robore, & efficacia remanentibus, ac effectum ſuum ſortientibus omnes, & ſinguli, tàm clerici, quàm vtriuſque ſexus laici, qui per ſe, vel alios nobis viuentibus, & inconſultis, vel ſcriptis, aut nuncijs, cum aliquo de futuro Pontifice eligendo hactenus tractarunt, vel tentarunt, ſeu impoſterum Romano Pontifice viuente, & inconſulto tractabunt, vel tentabunt, etiamſi, vt præfertur qualificati, & dignitate, honore, & auctoritate, & excellentia prædictis

dictis præditi exiſtant, ſint ipſo iure, & facto, abſq; alia deſuper ferenda ſententia excommunicati excommunicatione maiori, & maledictione æterna damnati, & ab excommunicatione huiuſmodi, & maledictione huiuſmodi per alium, quam per nos, & Romanum Pontificem pro tempore exiſtentem, præterquàm in mortis articulo abſolui non poſſint, incurrerintq; & incurrant reſpectiuè crimen ſimoniacæ hæreſeos, & læſæ Maieſtatis in primo capite, ac priuationem omnis etiam Epiſcopalis, Archiepiſcopalis, & Patriarchalis, ac cuiuſuis alterius maioris, vel minoris dignitatis, ac Cardinalatus honoris, necnon Ducalis, Regalis, Reginalis, & Imperialis auctoritatis, & excellentiæ, ac omnium, & ſingularum Eccleſiarum, Cathedralium quoq; ac prioratuum, aliorumq; beneficiorum, & officiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura ſecularium, ac quorumuis ordinum regularium per eorum quemlibet obtentorum, necnon quorumuis fructuum, reddituum, & prouentuum Eccleſiaſticorum, ac penſionum annuarum ſuper ſimilibus fructibus, redditibus, & prouentibus reſeruatorum, & aſſignatorum, ac Regnorum, Dominiorum, feudorum, & bonorum ſpiritualium, & temporalium, vel miſtorum, etiam patrimonialium, & allodialium, necnon iurium patronatus, & iuriſdictionum quarumcunq; careantq; voce actiua, & paſſiua, ac effecti ſint, & efficiantur reſpectiuè perpetuò inhabiles, & incapaces omnium dignitatum, honorum, bonorum, iurium, & legitimorum actuum, perpetuaque infamia vbique gentium ſint notati, & notentur reſpectiuè, nec infamia huiuſmodi ab eis aboleri, neq; ipſi vllo vnquam tempore ad vocem, dignitates, honores, bona, iura, & actus huiuſmodi, niſi ex ſpeciali verbo, & mandato

Digitized by Google

noſtro, ſeu Romani Pontificis pro tempore exiſtentis, noſtra, ſeu illius manu propria ſubſcripto, ac ſpecifica, & indiuidua, reatus, & culpæ ſuę qualitate expreſſa, reſtitui poſſint.

Eaſdem pœnas grauiſſimas extendit ad complices huius delicti, niſi reuelauerint huiuſmodi delictum.

§. Quodq; ſimiles ſententias, cenſuras, & pœnas reſpectiuè incurrerint, & incurrant ipſo iure, & facto, ac ſine alicuius ſententiæ prolatione, omnes, & ſinguli, etiam, vt præmittitur, qualificati, & dignitatibus huiuſmodi præditi, cuiuſuis ſexus, & ordinis exiſtant, qui per ſe, vel alium, ſeu alios à die noſtræ ad ſummi Apoſtolatus apicem aſſumptionis, vſq; in hanc diem in præmiſſis, aut eorum aliquo quoduis auxilium, conſilium, vel fauorem, ſeu operam, verbis, vel ſcriptis, aut re, vel facto ſeu promiſſione, pollicitatione, ſuaſione, vel his omnibus inſimul, aut quouis alio modo, directè, vel indirectè, principaliter, vel incidentaliter præſtiterunt, ſeu in futurum quouis etiam ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum tempore præſtabunt, aut in præmiſſis mediatores, proxenetæ, nuncij, mandatarij, procuratores, ſeu trapezitæ fuerunt, vel in poſterum, vt præfertur erunt, ſeu aliàs ſe in præmiſſis quouis modo intromiſerunt, vel immiſcuerunt, ſeu in poſterum etiam tempore ſucceſſorum huiuſmodi habebunt, niſi ea nobis, aut ſucceſſoribus noſtris, quorum tempore id continget, vel alteri, cui id per nos, vel ſucceſſores prædictos commiſſum fuerit, per ſe, vel alium, ſeu alios cùm primum commodè potuerint, reuelauerint, etiam ſi in præmiſſis aliquod aliud auxilium, conſilium, vel fauorem aut opem non præſtiterint.

Digitized by Google

Venia conceditur, & præmium reuelantibus hoc crimen.

§. Nos enim ijs, qui præmiſſa reuelauerint, etiam ſi complices fuerint, non ſolùm veniam, ſed etiam gratiam, & præmia pollicemur, prout etiam ſucceſſores noſtros præfatos facturos eſſe confidimus, ad hoc, vt eorum iudicio, participes tanti criminis valeant coerceri.

Impugnantes hanc conſtitutionem, vt illicitam, iniuſtam, aut iniquam, varijs puniuntur pœnis.

§. Et ſi quis, vllo vnquam etiam dictorum ſucceſſorum noſtrorum tempore, præſentes litteras, & in eis contenta quæcunque iniuſta, illicita, vel iniqua exiſtere, aut in toto, vel in parte non valere, ſeu aliquo tempore non valitura eſſe, vel à nobis ſic fieri non potuiſſe, aut non debuiſſe, auſu temerario aſserere præſumpſerit, cuiuſcunque dignitatis exiſtat, etiam ſi Cardinalatus honore, aut Regia, vel Imperiali præeminentia, & excellentia præfulgeat, ipſo iure, & facto anathematis mucrone percuſsus ſit, & contra eum tanquam verè ſchiſmaticum, & hæreticum inquiri, & tanquam talis puniri, eiuſq; memoria damnari poſſit.

Derogatur contrarijs conſtitutionibus, publicatio committitur cum ſolitis clauſulis.

§. Non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, necnon cuiuſuis conclauis capitulis, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel qua-

Digitized by Google

uis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apoſtolicis ſub quibuſcunque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis etiam derogatoriarũ derogatorijs, alijſq. efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, quibuſuis perſonis ſub præſentibus compræhenſis, per quoſcunque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam etiam motu proprio, & ex certa ſcientia, ac ſimili poteſtatis plenitudine, aut conſiſtorialiter, ſeu aliàs quomodolibet conceſſis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis (quibus omnibus etiam ſi pro illorum ſufficienti derogatione, de illis, eorumq; totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſsa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſio habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum, nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, pręſentibus pro expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſsè derogamus, & ſufficienter derogatum eſſe decernimus) cæteriſq; contrarijs quibuſcunque.

Vt autem præſentes literæ ad omnium, quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere valeat, volumus eas in Baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in acie campi Floræ, per aliquos ex Curſoribus noſtris publicari, earumq; copiam inibi affixam dimitti, necnon publicationem, & dimiſſionem copiæ affixæ huiuſmodi ſufficere, & omnes, quos eædem litteræ tangunt arctare, perinde, ac ſi eis perſonaliter intimatæ, & notificatæ fuiſsent.

Nulli

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, innouationis, declarationis, ſtatuti, ordinationis, derogationis, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo octauo, Pontificatus noſtri anno quarto.

Digitized by Google

BVLLA PII PAPÆ IIII.

SVMMARIVM.

Quanta maturitate, ac diligentia fieri debeat Romani Pontificis electio.

Edita Ann. ſalut. 1562.

IN eligendis Eccleſiarum Prælatis, quibus & humana & diuina miniſteria committuntur, quantum adhiberi curam oporteat, teſtantur Patrum noſtrorum ſacratiſſimæ conſtitutiones, quas illi magna ſeueritate de Epiſcoporum, & aliorum Prælatorum qualitate ediderunt: propterea quòd à bonis bona omnia, videlicet charitas, vigilantia, eccleſiaſtica diſciplina, denique animarum eis commiſſarum ſalus proficiſceretur, à malis verò contrà, non niſi mala, nempe auaritia, negligentia, faſtus, & animarum periculum poſſit expectari. Quòd ſi in quibuslibet Eccleſiarum Paſtoribus tantopere prouidendum eſt, nè quis aſſumatur indignus, maiorem certè, & perſpicaciorem diligentiam in Rom. Pont. eligendo, qui cæteris Paſtoribus eſt præfuturus, & totius dominici gregis curam habiturus, oportet adhiberi.

Recen-

Digitized by Google

Recenſentur Pontifices, qui conſtitutiones ediderunt de Romani Pontificis electione.

§. Hac ſancta meditatione permoti Prædeceſſores noſtri, & præſertim fel. rec. ALEXANDER III. GREGORIVS X. CLEMENS V. CLEMENS VI. & IVLIVS II. nunnullas conſtitutiones ſanxerunt ad prouidendum, vt ſummorum Pontificum electiones liberè, & rectè, & maturè fierent. Sed quoniam res humanæ ſemper in deteriùs prolabuntur, niſi ſit, qui eas aſſiduè retineat, & conſeruet: Verendumq; ſit, ne aliquando propter earum conſtitutionum tranſgreſſionem ſuborti abuſus longiùs ſerpant, & progrediantur.

Cardinales abſentes per decem dies expectantur, & interim fiunt exequiæ Pontificis mortui, quarum expenſæ taxantur.

§. Nos quantùm cum Deo poſſumus, futuris caſibus, & periculis occurrere volentes, eorundem Prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones, tum innouando, tum declarando, & pro rerum, & temporum neceſſitate ſupplendo, de fratrum noſtrorum vnanimi conſilio atque aſſenſu definimus, ſtatuimus, & declaramus, vt cùm Pontificem de hac vita migrare contigerit, Cardinales præſentes, decem tantummodo diebus iuxta dicti GREGORII Prædeceſſoris Conſtitutionem in Concilio Lugduneſi editam, Cardinales abſentes expectare teneantur, & interim ſolitas nouem continuorum dierum exequias, omninò peragant, nec vllo prætextu vlteriùs differant. Et ne quid impedimento eſſe poſſit, quò minus exequiæ ipſæ nono die abſol-

Digitized by Google

abſoluantur, ſi quando per obſeruantiam alicuius magni, & præcipui feſti Cardinalibus videretur officium exequiarum intermitti debere; dies illi ſic intermiſſi in numerum nouem dierum nihilominus computari debeant, & impenſa quæ in eis pro exequijs facienda eſſet, inter pauperes Chriſti diſtribuatur. Ac vt ſuperfluis quoque ſumptibus, qui iam in immenſum excreuerunt, modus imponatur, funus ſimpliciùs quàm conſueuerit fiat, ita vt illius ratione (præter regalia Populo Romano præſtari ſolita) decem millium ducatorum ſummam pannis lugubribus, & regalibus, tam Camerarij, & Clericorum, ac aliorum Cameralium, quàm aliorum quorumcumque miniſtrorum, & officialium, ac alijs omnibus omninò computatis, impenſa non excedat. Summa autem decem millium huiuſmodi, vel ſi Collegio viſum fuerit etiam minor, ac nullo modo maior, per tres Cardinales antiquiores vnum videlicèt de quolibet ordine, & Camerarium proportionabiliter pro rata diſtributionis aliàs fieri ſolitæ, inter prædictos omnes, & ſingulos diuidatur.

Lapſis decem diebus poſt Miſſam de Spiritu ſancto, Cardinales ingrediuntur conclaue, & ad negotium electionis procedunt, & ſingulis diebus fieri debet ſcrutinium, & licet etiam in primo ſcrutinio accedere.

§. Lapſis verò decem diebus à die obitus Pontificis, ingreſſus Conclauis nullatenus prorogetur, aut differatur: ſed ſequenti die, Miſſa de Spiritu ſancto celebrata ſiue Cardinales abſentes venerint, ſiue non, qui fuerint præſentes ſtatim Conclaue ingredi teneantur, & ingredientes

dientes ipſi abſque mora aliqua, omiſsa omninò capitulorum confectione primis diebus fieri ſolitorum, in electionis negotio procedant, & ſingulis diebus ſcrutinium fiat, & in primo ſcrutinio etiam accedere liceat.

Nolentes ingredi Conclaue, pœnam Gregorianæ conſtitutionis incurrunt.

§. Si qui verò fortè intrare noluerint, vel ingreſſi abſque manifeſta infirmitatis cauſa, iuramento medicorum, et à maiori parte Cardinalium per ſecreta ſuffragia approbata exiuerint, dictæ conſtitutionis GREGORII X. pœnam incurrant.

Cardinales præſentes, in conclaui, & extra, lapſis decem diebus, poſſunt eligere Pontificem.

§. Declarantes nihilominus, quòd poſtquàm Card. præſentes, alijs Cardinalibus etiam de latere Legatis, aut ex alia quacunque etiam publica cauſa, etiam cum licentia Summi Pontificis abſentibus, vlteriùs non expectatis, poſt tamen lapſum dictorum decem dierum à morte Pontificis, electionem, ſiue intra, ſiue extra Conclaue fecerint, electio ſic facta ex itineris, aut alterius etiam probabilis, et notorij ipſorum Card. abſentium impedimenti prætextu, impugnari minimè valeat, cùm publica vtilitas ex matura electione proueniens, cuiuis alteri rationi præferri debeat.

Digitized by Google

Poteſtas ſacri Collegij ſede vacante ponitur.

§. Sedis autem vacatione durante, Collegium Cardinalium in ijs, quæ ad Pont. Max. dum viueret pertinebant, nullam omninò poteſtatem, aut iuriſdictionem habeat, neque gratiam, neque iuſtitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi: ſed ea omnia futuro Pontifici reſeruare teneatur. Neque de ſtatu temporali S.R.E. neque de pecunijs Cameræ Apoſtolicæ, aut Datarij, vel pro ſolutione debitorum ante obitum Pontificis quomodolibet contractorum, aut aliàs ex quauis cauſa (caſibus infraſcriptis dumtaxat exceptis) quicquam diſponere, nec contra dictam GREGORII conſtitutionem pro ſeipſis aliquid percipere, nec æs alienum vltra neceſsarios ſumptus præſentibus comprehenſos contrahere debeat, neque Camerarius, Theſaurarius, Datiarius, Depoſitarius, Caſtellanus arcis S. Angeli, aut alij officiales contra harum conſtitutionum tenorem Collegio obedire teneantur, ſiue debeant: quinimò ſi eis in talibus obtemperauerint, aut ipſi Cardinales, vel officiales ex eorum officijs contra præmiſsa aliquid attentare præſumpſerint, de ſuo proprio Cameræ Apoſt. plenariè ſatisfacere, et pecunias erogatas reſtituere, ac quæuis damna ad eligendi Pontificis arbitrium reſarcire cogantur. Quod autem expendi poſſit, erit præfata decem millium ducatorum ſumma: Illud item quod pro victu familiæ Pontificiæ ante conclauis ingreſsum, ac poſt ingreſsum, pro pauperum officialium palatij tantùm per Camerarium, et Priores ordinum deſcriben. victu, ac etiam pro eleemoſynis ſede vacante fieri conſuetis, itemq; pro defenſione terrarum Eccl. vel

partis

Digitized by Google

partis earum, necnon pro regalibus Pop. Rom. et illius Magiſtratibus, ac cuſtodia Vrbis, et Conclauis, illiuſq; prouiſionibus opportunis neceſsarium erit. Quæ verò impenſa pro defenſione terrarum, et locorum Eccl. et ſecuritate, ac prouiſionibus conclauis facienda ſit, Cardinales præſentes per ſecreta ſuffragia ordinare debeant, ita vt maioris partis ſententia obtineat id, quod obſeruandum erit; etiam in Gubernatoribus Vrbis, tam vltra pontem, quàm citra, et alijs officialibus etiàm pro Status Eccleſiaſtici regimine ſi opus fuerit eligendis. Si verò vltra prædicta aliquod grande periculum immineret, cui omnibus, et ſingulis Cardinalibus præſentibus iuxta ordinationem GREGORII X. aut ſaltem duabus illorum tertijs partibus per ſecreta ſuffragia videretur celeriter occurrendum: tunc collegium iuxta maioris partis ſententiam ſimiliter per ſecreta ſuffragia de remedio opportuno; ac prouidè de neceſsaria impenſa prouidere poſſit, et debeat.

Tres Cardinales antiquiores, vnus ex quolibet ordine, & Camerarius, occurrentes neceſſitates proponunt in Congregationibus, & curam habent clauſuræ Conclauis.

§. Statuimus etiam quòd tres Cardinales antiquiores, vnus videlicet ex quolibet ordine, vnà cum Camerario poſt Pontificis obitum, reliquos Card. congregandi, et occurrentes neceſſitates, in congregationibus generalibus proponendi, et vt conclaue benè vndiq; claudatur, curandi ius habeant.

Digitized by Google

Poteſtas trium Cardinalium, de qua in præcedenti §. expirat tertio die, & tranſit ad ſequentes in ordine, ſingulis tribus diebus, manente ſemper poteſtate Camerarij.

§. Ipſorum autem officium tertia die poſt conclauis ingreſſum, omninò expiret, eorumq; loco, tres alij ſequentes in ordine, quolibet tertio quoque die cum eodem Camerario in eadem poteſtate ſuccedant.

Ponitur poteſtas Camerarij, & eius officialium ſede vacante.

§. Camerarij quoque & maioris Pœnitentiarij officia, quæ etiam ſede vacante durante ita durare decernimus, & declaramus, vt non ſolùm ea quæ pręſenti conſtitutione prohibentur, & quæ Pontifice viuente exercere non conſueuerunt, ſeu à quibus pro eiuſdem Pontificis reuerentia, aut aliàs quomodolibet abſtinebant, minimè vſurpent: ſed Camerarius, ac Præſidentes, & Clerici, alijq; miniſtri, & officiales Cam. Apoſt. exactioni pecuniarum eidem Cameræ debitarum, ac prouiſionibus ratione ſedis vacantis iuxtà præmiſſa neceſſario faciendis dumtaxat incumbere, & propterea à ſolutione debitorum ante Pontificis obitum contractorum, aut illorum declaratione, ratiocinum ſolidatione, extractionibus frumentorum, remiſſionibus delictorum, aſſecurationibus delinquentium, & quibuſcumque alijs expeditionibus, tam gratiam, quàm iuſtitiam, aut illarum executionem quomodolibet concernentibus omninò abſtinere debeant.

Poni-

Digitized by Google

Ponitur poteſtas pœnitentiarij, & eius officialium.

§. Pœnitentiarius, verò & eius officiales ea tantùm facere, & expedire valeant, quæ ad forum conſcientiæ pertinent, in reliquis officium eorum conquieſcat, itaque à quibuſcumque matrimonialibus, & alijs diſpenſationibus, ac abſolutionibus, & declarationibus, necnon quibuſuis alijs expeditionibus forum (quòd aiunt) fori, mixtim, vel ſeparatim quomodolibet reſpicientibus, omninò abſtineant: Alioquin in quibus, tam Camerarius, quàm Pœnitentiarius, & alij prædicti etiam de licentia, aut mandato totius Collegij contrafecerint, ea nulla, & irrita ſint, ac nemini ſuffragentur. Et nihilominus eorum exceſsus, & inobedientiæ rationem, Pontificis arbitrio quandocumque reddere teneantur. Litteris etiam noſtris ſuper reformatione Cameræ, & Pœnitentiariæ huiuſmodi editis in ſuo robore permanſuris.

Datarij offitium expirat morte Papæ.

§. Datarij verò miniſterium per eiuſdem Pontificis obitum omninò expiret, ita vt non ſolùm datas per eum antea notatas extendendi poteſtatem minimè habeat: ſed quaſcumque ſupplicationes gratiarum, & iuſtitiæ penes eum, aut eius miniſtros adhuc exiſtentes, etiam ſi datæ fuerint Collegio Cardinalium, ſtatim ſub ſigillo clauſas præſentare teneatur futuro Pontifici reſeruandas. Quòd ſi contra præmiſſa quiſquam, ac cuiuſuis etiam Card. inſtantiam attentare præſumpſerit, irritum & inane exiſtat,

 & ni-

Digitized by Google

& nihilominus falſi crimen incurrat, illius rationem futuro Pontifici redditurus.

Poteſtas Cardinalium, & Prælatorum ſignaturæ gratiæ, & iuſtitiæ, conquieſcit.

§. Prohibentes inſuper, ne Card. et Prælati ſignaturæ gratiarum, et iuſtitiæ præfecti, ſede vacante ſupplicationes, et commiſſiones aliquas, etiam ſi ſupplicantes, paruas datas, vt moris eſt, antea obtinuerint, ſignare valeant: ſed officia eorum omninò ceſsare intelligantur. Quod ſi aliter fecerint, pro exceſſibus huiuſmodi futuri Pontificis arbitrio puniantur.

Cellæ conclauis ſorte diſtribuantur.

§. Mandamus quoq; quòd cellæ conclauis, Card. ſorte diſtribuantur, nec liceat eas etiam infirmitatis prætextu mutare, aut deſuper ædificare, vel illas dilatare: ſed quilibet, etiam Decanus, ſit ſua ſorte contentus.

Apud Conclaue habitare, vel morari prohibitum.

§. Poſt conclauis verò ingreſsum, interdicimus, et expreſsè prohibemus ſub officiorum, et beneficiorum priuationis pœna, atq; etiam ſub alia arbitrio gubernatoris ad cuſtodiam conclauis deputari ſoliti infligenda, ne quis immediatè ſupra, aut infra conclaue, ſeu à lateribus habitare, vel morari poſſit. Quæ loca muris claudi, et à Præſidentibus cuſtodiæ conclauis, ac à dicto gubernatore

ſæ-

Digitized by Google

ſæpius viſitari debeant. Et ſi qua fraus commiſſa fuerit, teneatur ipſe gubernator ſub periurij pœna eo ipſo incurrenda, & alia arbitrio futuri Pontificis infligenda, delinquentes huiuſmodi Cardinalibus pro tempore deputatis reuelare, curareq; vt delinquentes ipſi carcerentur, & acriter puniantur.

Conclauis clauſura à Card. deputatis viſitari debet.

§. Teneantur quoq; Card. pro tempore deputati cellas Card. & alia conclauis loca ſæpius viſitare, & diligenter perquirere, ne in ipſius conclauis muris, aut laquearibus, ſeu pauimentis vetita foramina fiant. Et ſi quid tale deprehenſum fuerit, auctores priuationis officiorum, & beneficiorum, ac alijs etiam corporalibus, & ſeueriſſimis pœnis, gubernatores, ac etiam futuri Pontificis arbitrio afficiantur, & conſcij de præmiſſis eiſdem pœnis teneantur; niſi ſtatim, ſi intra conclaue fuerint, eiſdem Card. deputatis, ſi verò extra conclaue, Gubernatori, & Prælatis præpoſitis reuelauerint. Qui quidem Gubernator, & Prælati ſub periurij pœna in hoc inuigilare, & opportunè prouidere debeant.

Numerus ſeruorum Cardinalium diffinitur.

§. Quilibet autem Card. in conclaui duobus ſeruientibus Clericis, vel laicis contentus ſit, infirmis autem, & grauiter affectis à maiori parte collegij per ſecreta ſuffragia, tertius ad ſummum indulgeri poſſit.

Con-

Conclauiſtæ à Cardinalibus approbandi.

§. Qui ſeruientes familiares domeſtici, & continui commenſales ipſius Card. & ab anno ante fuiſſe, & tunc eſſe debeant, & non mercatores, miniſtri Principum, domini temporales, & iuriſdictionem habentes, neque fratres, aut nepotes Card. etiam ſi expenſis eorum viuerent: Et de qualitatibus conclauiſtarum, Card. deputati ante conclauis ingreſſum diligenter inquiſitionem habere, & eos approbare, ac poſt ingreſſum denuo diligenter prouidere debeanr.

Sacriſta, Magiſtri Cæremoniarum, & alij officiales Conclauis, determinantur.

§. Sacriſta quoq; cum vno clerico coadiutore *in officio* ſacriſtiæ, duo quoq; Magiſtri cæremoniarum, conclaue ingrediantur, Miſſis celebrandis, & alijs quæ ad ipſos pertinent vacaturi. Adſit præterea vnus Religioſus, pro confeſſionibus audiendis à maiori parte Card. per ſecreta ſuffragia eligendus, vnus collegij ſecretarius tantùm, duo medici, vnus chirurgus, vnus aromatarius cum vno, aut duobus ſeruientibus, vnus faberlignarius, vnus cementarius, duo barbitonſores, cum vno aut duobus ſeruientibus. Item octo, aut decem ſeruientes publicæ vtilitati, & commoditati omnium, veluti pro lignis portandis, pro verrendo conclaue, & ſimilibus neceſſarijs miniſtrandis, qui omnes à Collegio Card. non tamen ex familia alicuius Card. per fabas ſecretas eligantur, ita tamen vt is obtineat qui plura vota tulerit, & eis ſalaria de publico perſoluantur.

Digitized by Google

tur. Quòd ſi vltrà præfatas perſonas, in conclaui aliquis inuentus fuerit, expelli ſtatim debeat. Et ſi quis vſpiam ſe occultaſſe deprehendatur, ignominioſè expellatur, & infamia notetur, & officijs atque beneficijs priuetur: conſcij verò ſub eadem pœna illos collegio reuelare teneantur, premium reportaturi ſi indicauerint.

Clauſo conclaui, prohibentur colloquia cum ijs, qui ſunt extra conclaue.

§. Clauſo conclaui nulli ad colloquium, etiam extra portam conclauis, etiam Principum oratores, niſi ex magna, & vrgenti cauſa à maiori parte collegij approbanda admittantur. Et ſi quis fortè (quòd abſit) clam ipſum conclaue, & aliundè quàm per oſtium ingrediatur, omni honore, gradu ac officio, & beneficio ipſo facto priuatus exiſtat, & tradatur curiæ ſæculari acerrimis pœnis puniendus.

Litteræ, & ſigna clauſo conclaui ſimiliter prohibentur.

§. Litteras verò, aut cuiuſuis generis ſcripta ad eos, qui in conclaui erunt, ſeu nuncium, vel notam, aut ſignum mittere, ſeu recipere, aut contra, è conclaui ad eos, qui foris erunt, nullo modo liceat: qui contrafecerint, quacumque dignitate, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, pœnæ excommunicationis latæ ſententiæ ſubiaceant, abſoluendi facultate, præterquam in mortis articu-

Digitized by Google

lo, ſoli Pont. Max. reſeruata, à quo nihilominus pro qualitate delicti, vltra dictam excommunicationis pœnam puniendi erunt.

Excommiſſæ ſuper electione Romani Pontificis damnantur.

§. Prohibentes etiam ſuper futura electione Pontificis ſponſiones, quas excommiſſas vocant, fieri; & ſi fortè contra præſentium tenorem factæ fuerint, illas nullas, & irritas in iudicio, & extra fore, & omninò cenſeri, & contrafacientes, ac proxenetas, arbitrio gubernatoris, & futuri Pontificis, puniri debere decernimus.

Cardinales vnico ferculo moderato, & in propria cella veſcantur.

§. Cardinales autem, primo ipſo die, quo conclaue ingreſſi fuerint, tàm in prandio, quàm in cœna vno ſolo ferculo vnius ſpeciei tantùm, eoq; moderato, & aliàs iuxta conſtitutionem præfati CLEM. VI. qualificato contenti ſint, & eſſe debeant, nec quiſquam in alterius cella, vel de alterius ferculo veſcatur.

Prælati cuſtodes conclauis inſpicere debent epulas, ne litteræ, notæ, vel ſigna vna cum eis intra conclaue mittantur.

§. Prælati quoque ad cuſtodiam conclauis deputati ſub pœna periurij, & ſuſpenſionis à diuinis, maxima,

Digitized by Google

ma, & exquiſita diligentia vtantur in inſpiciendis, ac perſcrutandis epulis, & alijs rebus, ac perſonis conclaue intrantibus,& de eo exeuntibus,ne ſub earũ rerum velamine litteræ, aut notæ, vel ſigna aliqua tranſmittantur. Quòd ſi tale quid inuentum fuerit familiares Card. aut alij delinquentes, pœnam priuationis officiorum, & beneficiorum, ac inhabilitatis ad obtenta, & obtinenda incurrant. Et vlteriùs per Gubern. carceribus mancipentur, exinde niſi de mandato noui Pontificis minimè relaxandi: ſed eius arbitrio acriùs puniendi, omni facultate collegio Card. in fauorem quorumcunque, qui in præmiſſis vel eorum aliquo deliquerint omnino interdicta.

Conclauiſtæ diſcedentes, non ingrediantur vlteriùs.

§. Conclauiſtæ verò, & quicumque alij ſeruientes, conclaue ex cauſa infirmitatis manifeſtæ, & notabilis à medicis medio iuramento probatæ, & de conſenſu deputatorum, quorum etiam conſcientiam deſuper oneramus, & non aliter exituri, nullo modo reuerti poſſint: ſed eorum loco, alij eodem prorſus tempore, quo infirmi exibunt, ingrediantur.

Card. non Diaconus non habet votum in electione.

§. Statuimus etiam, & declaramus, quòd ſi forte aliquis Card. ſaltem in Diaconatus ordine conſtitutus non fuerit, is nullatenus ad eligendum admitti debeat.

Digitized by Google

Monitio ad Gard. circa ea, quæ debent ſeruare in electione facienda.

§. Cardinales autem per viſcera miſericordiæ D. N. IESV Chriſti enixè rogamus, & hortamur, ac eis nihilominus ſub diuini interminatione iudicij præcipimus, & mandamus, vt attendentes magnitudinem miniſterij, quod per eos tractatur in dandis ſuffragijs, ac alijs omnibus, & ſingulis electionem quomodolibet concernentibus, omni dolo, ac fraude, factionibus, & animorum paſſionibus remotis, ac Principum ſæcularium interceſſionibus, cæteriſq; mundanis reſpectibus minimè attentis: ſed ſolùm Deum præ oculis habentes, ſeſe purè, liberè, ſyncerè, quietè, & pacificè gerere, & habere debeant, nec pro ipſius Pontificis electione conſpirationes, condicta, pactiones, & alios illicitos tractatus inire, ſigna, aut contraſigna votorum ſuorum alteri dare, minaſuè aliquibus inferre, tumultus excitare, aut alia facere per quæ electio retardetur, vel minus liberè ſuffragia præſtentur per ſe, vel alium directè, vel indirectè, quouis colore, vel ingenio audeant, vel præſumant. Quòd ſi ſecus fecerint, aut contra prohibita in præſenti conſtitutione, aliquid admiſerint, vltra diuinam vltionem arbitrio futuri Pontificis pro modo culpæ in eos quandocumque animaduerti poſſit.

Executores Bullæ deputantur.

§. Quia verò parum eſſet iura condere, niſi forent, qui executioni ea demandarent; ſtatuimus, & ordinamus, vt Prælati, Rectores, Officiales Vrbis, ac Principum

pum

Digitized by Google

pum Oratores, Illuſtres viri, quos omnes à Collegio pro cuſtodia conclauis eligi continget (eligere autem Collegium debebit eos, qui ad id magis idonei videbuntur) pręmiſſa omnia plenè, & inuiolabiliter, ac ſine fraude, & dolo aliquo obſeruari faciant, de quo corporale iuramentum coram ipſo Collegio ante ingreſſum cóclauis, & quoties opus fuerit, præſtare teneantur: quæ quidem niſi fecerint, vel ſi in eis dolum, & fraudem commiſerint, prædictas pœnas, & cęteras in dicta conſtit. Gregorii X. contentas incurrant.

Cardinales non poſſunt mutare hanc conſtitutionem.

§. Volumus autem neque per Prælatos, neque per Rectores, aut Officiales præfatos vltra, quàm pręmittitur, Card. arctari, neque præſentes has noſtras conſtitutiones per Collegium Card. vllo modo alterari, corrigi, aut immutari poſſe: ſed illas coram omnibus de verbo ad verbum in prima cógregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt conclauis ingreſſum legi, & iurari eo modo quo leguntur, & iurantur conſtitutiones Ivlii II. & aliorum prædeceſſorum noſtrorum: quorum conſtitutionibus, & pœnis in eis contentis vltra præmiſſa, per hanc noſtram conſtitutionem derogare non intendimus: ſed magis eas confirmare, innouare, & comprobare.

Cardinales non excluduntur ab electione ob cenſuras.

§. Et ne diſſenſionis occaſio, aut ſchiſmatis oriatur, volumus cenſurarum, & excommunicationū præfatarum, & aliarum quarumcumque prætextu, Card. à Pon-

tificis electione actiuè, vel paſſiuè excludi nullo modo poſſe quas quidem excommunicationes, & cenſuras ad electionis effectum tantum, illis aliàs in ſuo robore permanſuris ſuſpendimus, & ſuſpenſas eſſe volumus, & declaramus. Decernentes quoque excommunicationes, & cenſuras ipſas, eum ſolum afficere, quid deliquerit, non autem alios conclaui durante cum eo conuerſantes.

Ponuntur clauſulæ executiuæ, & derogatoriæ.

§. Ac præſentes noſtras vbicumq; electionem Summi Pontificis etiam ſi extra Vrbem fieri contigerit locum habere, & obſeruari debere.

§. Ac inſuper illas in valuis Baſilicę Principis Apoſtolorum, & Cancellarię Apoſtolicę, ac in acie campi Floræ per aliquos Curſores noſtros legi, & publicari, ac illorum copiam ibidem affixam dimitti, & deinceps omnes, & ſingulos Card. etiam abſentes, præſentes, & futuros, & alios quoſcumq; quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurum afficere, & ligare, nullumq; earum ignorãtiam prętendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis ac alijs conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis cęteriſq; contrarijs non obſtantibus quibuſcumq.

§. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum definitionis, ſtatutorum, declarationum, decretorum, prohibitionum, mandatorum, interdicti, præcepti, rogationis, hortationis, & voluntatum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe

Digitized by Google

nouerit incurſurum. Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoſecundo, ſeptimo Id. Octobris, Pontificatus noſtri anno tertio.

✠ Ego Pius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Ego R. Card. de Carpo Epiſc. Oſtien.
✠ Ego F. Card. Piſa Epiſc. Portuen manu propria.
✠ Ego Fed. Card. Cæſius Epiſc. Tuſculan.
✠ Ego Io. Card. Moronus Epiſc. Prænestinus ſſ.
✠
✠ Otho Truchſes de Vualdburg Epiſc. Card. Albanen.
✠ Ego Ti. Card. Criſpus.
✠ Ego Io. Mi. Card. Saracænus.
✠ Ego Io. Card. Sancti Vitalis.
✠ Ego Iac. Card. Puteus.
✠ Ego Io. B. Cicada Card. S. Clemen.
✠ Ego B. Card. Tranen.
✠ Ego Scipio Card. Piſarum.
✠ Ego Io. Card. Reumanus.
✠ Ego Io. Ant. Card. Capiſuccus.
✠ Ego F. M. Card. Alexandrinus.
✠ Ego Clemens Card. Aracæli.
✠ Ego Io. Ant. Card. Sancti Georgij.
✠ Ego Aloyſius Card. Cornelius.
✠ Ego Bernardus Card. Saluiatus.
✠ Ego Ph. Card. Aburd.
✠
✠ Ego M. Ant. Card. Amulius.

Ego

Digitized by Google

✠ Ego R. Card. Nauagerius.

✠

✠ Ego A. Card. Farneſius Vicecanc.

✠ Ego G. Aſ. Card. Cam.

✠ Ego Iu. Card. Vrbin.

✠ Ego Hier. Card. Simoncellus.

✠ Ego Vitellotius Card. Vitellus.

✠ Ego Carolus Card. Borromæus.

✠ Ego Franciſcus Card. Gonzaga.

✠ Ego Ind. Aualos Card. Aualos.

✠

✠

✠

Caſ. Glorierius.

Franc. de Lyon.

Anno à Natiuitate Domini, Milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſecundo, Indictione quinta, die verò 21. *menſis Octobris, Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pij diuina prouidentia Papæ iiij. anno iij. ſupraſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in locis ſupraſcriptis, vt eſt moris, inibi earundem copijs dimiſsis affixis per nos Andream de Curia, & Franc. Faya eiuſdem S.D.N. Papæ Curſ.*

Pro Mag. Curſ. Franciſcus Rogerius Curſ.

BVLLA GREGORII PAPÆ XV.

De electione Romani Pontificis.

GREGORIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

SVMMARIVM.

Ponuntur cauſæ conſtitutionis.

AETERNI Patris, Filius, Magiſter, & Legislator CHRISTVS Dominus, cuius omnis actio, noſtra eſt inſtructio, licet portaret omnia verbo virtutis ſuæ, nec eſſet quicquam abſconditum ab oculis eius, tamen priuſquàm ad Apoſtolatus munus duodecim Apoſtolos eligeret, & nominaret, quod aliàs vnquàm feciſſe in ſcripturis non legimus, pernoctare voluit in oratione Dei: & antequam B. Petro ouium ſuarum curam committeret, tertium repetita interrogatione; trinam extare æterni amoris eius pro- *Edita anno ſalut. 1621.*

feſſionem: Nos ſcilicet erudiens quanta diligentia, cautione, & cura in omnium Paſtorum electione adniti debeamus, vt boni eligantur, & fideles; præſertim verò in Beati Petri ſucceſſoris, qui Orbis eſt lumen, Doctor Gentium, & Paſtor Paſtorum. Quapropter ſatis etiam admonemur nihil eorum, quæ ad electionis Romani Pontificis negocium, cautiùs, & meliùs tranſigendum conducunt, omitti debere: ſalus enim non vnius membri, ſed totius corporis agitur, cùm de capite conſulitur. Igitur & ſi diuerſis fel. rec. Romanorū Pontificum prędeceſſorum noſtrorum, & Sanctorū Patrum decretis ſalubriter prouiſum eſt, vt eius electio ritè, & rectè peragatur, & in ea non caro & ſanguis, aut humana ſapientia, quæ ſtultitia eſt apud Deum dominetur, ſed Spiritus Sancti gratia omnia dirigantur, & gubernentur: nihilominus, vt dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat ſcientiam, experientia compertum eſt ſalubriori remedio locum non deeſſe. Nos igitur quos poſuit Dominus, licet nullis ſuffragantibus meritis, regere Eccleſiam ſuam, ne in extretremo die prætermiſſi officij, in re tanti momenti à nobis ratio à diſtricto Iudice exigatur; quod multorum etiam votis, & poſtulationibus multum expetitum eſt, Sancti Spiritus adſpirante gratia, faciendum decreuimus.

Ponuntur tres formæ electionis Romani Pontificis, ſcilicet, per ſcrutinium, per compromiſſum, & per quaſi inſpirationem.

§. Matura itaque cum Venerabilibus Fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus deliberatione habita, de eorundem Fratrum conſilio pariter, & aſſenſu, hac noſtra perpetuò valitura Conſtitutione, ſtatuimus,

tuimus, decernimus, & declaramus in poſterum electionem Romani Pontificis fieri aliter non poſſe, quàm in conclaui, & eo clauſo, ac poſt celebratum in eo prima die Sacroſanctum Miſſæ ſolitum Sacrificium, cui Cardinales intereſſe, & in eo communicare conſueuerunt, ac per ſecreta Schedularum ſuffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium, in conclaui præſentium: præterquàm ſi omnes, & ſinguli Cardinales ſimiliter in conclaui præſentes, nemine diſsentiente, aliquibus ex eorundem Collegio Cardinalium committerent eligendi poteſtatem, vt vice omnium Eccleſiæ Catholicæ prouiderent de Paſtore: aut niſi communiter ab omnibus, & ſingulis Cardinalibus, qui itidem in conclaui præſentes erunt, nemine pariter diſſentiente, quaſi per inſpirationem, nullo præcedente de perſona ſpeciali tractatu, per verbum, E L I G O, intelligibili voce prolatum, aut ſcripto, ſi voce fieri non potuerit, expreſſum, fuerit celebratum.

In electione per viam ſcrutinij, vel ſcrutinij, & acceſſus, & per viam compromiſſi, nemo poteſt eligere ſeipſum.

§. Numerum autem ſuffragiorum duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui præſentium, vt electio per viam Scrutinij, ſiue Scrutinij & acceſsus valida ſit, decernimus, & declaramus ita eſse cenſendum, vt in duabus tertijs partibus, ſuffragium electi non numeretur, nec quiſquam ſiue Scrutinij, ſiue Scrutinij & acceſsus, ſiue compromiſſi via procedatur, ſe ipſum eligere, ſeu ſuffragium ſibi dare nullatenus poſſit: Electi tamen perſona, ſi

Digitized by Google

in conclaui ſit, debeat in numerum Cardinalium computari.

In ſcrutinio, vel ſcrutinio, & acceſſu, neceſſaria eſt publicatio ſuffragiorum.

§. Rurſus nemo per viam Scrutinij, ſeu Scrutinij & acceſsus, habeatur pro electo, niſi publicatis omnibus ſuffragijs, & electi, ſi numerum tantummodo duarum ex tribus partibus habuiſse compertum ſit, etiam ſchedulis apertis.

De pluribus electis in ſuffragiorum paritate, vel imparitate.

§. Ac ſi contingat plures in ſchedulis nominatos, duas tertias partes ſuffragiorum tuliſse, in ſuffragiorum paritate neuter ſit electus, in imparitate verò, qui numero ſuffragiorum ſuperior erit, dummodo duas tertias partes, etiam in vno ſuffragio excellat, electus cenſeatur.

Iuramentum præſtandum per Cardinales in ſuffragio ferendo.

§. Inſuper in vnoquoq; ſcrutinio antequam ſchedula in calicem mittatur, à quolibet Cardinale iuramentum alta, & intelligibili voce fiat, his verbis. TESTOR CHRISTVM DOMINVM QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD

IDEM

IDEM IN ACCESSV PRAESTABO. Et hoc iuramentum à nullo omittatur.

De qualitate, inſcriptione, & ſignis ſchedularum pro ſuffragijs.

§. Suffragiorum autem Schedulæ huiuſmodi tam Scrutinij, quàm acceſsus, vbi fieri potuerit, impreſſæ omnino eſse debeant, vbi non potuerit, vnius tantùm manu ſcriptæ ſint; ita videlicet, vt tam impreſsæ, quàm ita ſcriptæ, ea omnia, quæ in Schedulis huiuſmodi exprimi ſolent, contineant, præter ſola nomina, ſeu denominationes eligentis, & electi, & infraſcripta ſigna, quæ omnia manu eiuſdem eligentis ſcribantur: & nomen quidem eligentis in prima parte Schedulæ, electi verò in ſequenti; & rurſus electi, quantùm fieri poterit charactere altero, ita vt cognoſci non poſſit: eaq; Schedulæ pars, in qua erit eligentis nomen claudatur, ac ſigillo ad hoc parato, ac ſecretè habito, non autem eo, quo quiſque vti ſolet, obſignetur. Vt autem videri poſſit, ne qui alicui acceſſit eidem in Scrutinio ſuffragium dederit, Schedulæ omnes duobus alijs ſignis in vltima parte ſignentur, numero nempe aliquo, & breui dicto ſacræ Scripturæ, vel alio huiuſmodi, quæ ſigna in vtraq; Schedula tàm Scrutinij, quàm acceſsus eadem ſint.

De complicatione, obſignatione. & aperitione.

§. Poſtea verò pars illa Schedulę, vbi hæc ſigna erunt, etiam complicetur, & obſignetur ne à Scrutatoribus videri poſſit, niſi poſtquam fuerit per Scrutinium, & acceſſum, electio perfecta; quo caſu Schedulæ acceſſus à Scruta-

toribus ea in parte, vbi duo prædicta ſunt ſigna, aperiantur, ijſq; inſpectis, & earum ſigillis, aliæ ſchedulæ cum ijſdem ſignis notatæ, & in Scrutinio datæ reperiantur, vt videlicet an duo hæc ſigna, & ſigillum, eadem ſint cognoſcatur, & inde duo ſuffragia ab eodem Cardinali, vni data non fuiſſe apparet.

Quando ſuffragium acceſſus, ſit nullum, & quando ſchedulæ aperiantur, in ea etiam parte vbi eſt nomen eligentis.

§. At ſi inter Schedulas Scrutinij nulla reperietur ijſdem ſignis notata, quibus ſchedula acceſsus ſignata erit, aut ſi quis eidem acceſſerit, quem in Scrutinio nominauerit, vtroque caſu ſuffragium acceſsus nullum ſit. Subſcriptio autem, ſeu nomen eligentis reſignari non poſſit, niſi contingat, vt ſigillum, & alia duo prædicta ſigna ſint eadem cum ſignis, & ſigillo alicuius alterius Cardinalis, aut alia difficultate cogente.

Nomen electi quomodo in ſchedulis ſcribendum, & vbi debeat inſcriptio ſchedularum fieri.

§. Quod autem attinet ad nomen electi, illud eo modo à Cardinalibus ſcribatur, quomodo in folio impreſſo, vbi in conclaui notari ſuffragia ſolent. Præterea, vt ſecreto cautiùs conſulatur, Schedulæ ſuffragiorum conficiantur, vna ſeu pluribus in menſis, in media capella conſtitutis, ita à Cardinalibus remotis, & circumſeptis, vt quid ſcribatur ab alijs videri non poſſit. Si quis verò ad menſam accedere, impeditus valetudine non poterit, is ſuf-

Digitized by Google

ſuffragium ſuum in loco ſuo ſecretè conficere debeat, & ad illud accipiendum vltimus Scrutatorum accedat.

Quando ſit locus acceſſui, & quando, & quomodo fieri debeat.

§. Et vt acceſſus ſecretè etiam peragatur, Scrutinio publicato, ſi electio per conſenſum duarum partium, in eo non fuerit celebrata, ſtatim antequam ad alios actus deueniatur, Cardinales Schedulam pro acceſſu formatam, prędictis in menſis conficere, ſicut in Scrutinio teneantur. Porrò vſus Schedularum pro acceſſu talis erit. Qui accedere alicui ex nominatis in Scrutinio voluerit, eius nomẽ ſcribet, qui verò noluerit, ne cognoſci poſſit, eum nulli accedere, in loco nominis ſcribat, NEMINI.

Tam in Scrutinio, quàm in acceſſu, plures nominare non licet, & acceſſu, cui fieri poſſit.

§. Nulli autem tam in Schedula Scrutinij, quam acceſſus, plures nominare liceat, alioquin ſuffragium in quo plures fuerint nominati, nullum ſit; accedere tamen vni ex nominatis à ſe in dicta Schedula, vel alij, dummodo aliquod aliud ſuffragium in eodem Scrutinio tulerit, non prohibeatur, & in numerum Cardinalium in conclaui pręſentium numeretur.

Semel licet accedere in vno Scrutinio, & per acceſſum, non receditur à nominato in Scrutinio.

§. Neque in quolibet Scrutinio, niſi ſemel accedere liceat,

Digitized by Google

ceat; neq; per acceſſum, ab alterius nominatione, in Scrutinij Schedula facta, recedi decernimus, & declaramus.

Numeratio Schedularum quomodo fiat, & quid iuris ſi numero Cardinalium Schedulæ non reſpondeant.

§. Inſuper antequam Schedulæ, ſiue Scrutinij, ſiue acceſſus, à Scrutatoribus aperiantur, omnes ab ijs diligentiſſimè palàm numerentur: & ſi plures repertæ fuerint, quàm ſint Cardinales, in conclaui præſentes, omnes comburantur, & iterum ad ſuffragia ſtatim deueniatur.

Pœna contra non ſeruantes ſupradicta in hac conſtitutione.

§. Si quis autem aliquid ex ſupra expreſſis non ſeruauerit, aut quomodocunque directè, vel indirectè in aliquo contrauenerit, ſententiam excommunicationis ipſo facto incurrat.

De infirmis Card. quomodo ſuffragia ferant in Scrutinio, & acceſſu.

§. Præterea ſtatuimus, & ordinamus, quòd ſi aliquem infirmitas impediuerit ad Scrutinium venire, ad eum adire debeant tres Cardinales, ſorte ante Scrutinium, vt infra, ad hanc rem ex omnibus Cardinalibus per vltimũ Diaconorum extracti, cum capſula perforata, ſed inani, & palàm à Scrutatoribus clauſa, cuius clauis ſuper altare remaneat, & Schedulam impreſſam illi deferre, ipſeque illam, ſicut alii Cardinales, præuio iuramento ſupraſcripto, ſecretè conficere teneatur, deinde in capſulam coniiciat,

eaq;

Digitized by Google

eaque per eoſdem Cardinales relata, & aperta, in calicem Schedula mittatur. Publicatio deinde Scrutinio, ſi acceſſus agendus erit, vt etiam infirmi accedere poſſint, vnum ex foliis, in quibus nomina Cardinalium, & ſuffragiorum numerus notantur, à tribus Cardinalibus prædictis ſumatur, & palàm recognito numero ſuffragiorum, quæ quiſq; in Scrutínio tulerit, ad infirmum vna cum alia impreſſa Schedula, pro acceſſu parata, & cum eadem capſula ab iis deferatur. Infirmus verò alicui accedere, vel nemini accedere debeat, omniaque, & ſingula ſeruentur, quæ de Scrutinii Schedula ſupra ordinata ſunt, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna. At ſi quis ſcribere valetudine impediatur, per alium, præuio iuramento ab eo quí ſcribet præſtando, de ſeruando ſecreto, quod ſub eadem excommunicationis pœna ſeruari mandamus, ſcribere liberè poſſit.

Scrutatores, & deputati pro votis infirmorum ſuſcipiendis, ac recognitores, & quomodo extrahantur, & quam pœnam incurrant, ſi aliquid ſecreti reuelent, & de officio recognitorum, & combuſtione ſchedularum.

§. Ad hæc Scrutatores tres, ſicut, & tres alij Cardinales, qui ad infirmorum ſuffragia deferenda proficiſcentur, ex omnibus Cardinalibus præſentibus in conclaui, nulla ordinis ſeruata diſtinctione, ſorte, immediatè ante quodlibet Scrutinium per vltimum Diaconorum extrahantur, & qui ſemel extracti fuerint, in vas iterum coniiciantur, alioquin ſi quis contrafecerit, ſicut ſi Scrutatores, vel recognitores aliqnid ſecreti in exercendo ſuo officio

cognouerint, & illud reuelauerint, eandem latæ ſententiæ excommunicationem incurrant. Finito Scrutinio, & acceſſu, ſiue electio ſequuta ſit, ſiue non ſit, tres alij Cardinales, ſorte pariter, vt ſupra extrahendi, Schedulas omnes recognoſcere debeant, ſigillo tamen, & duobus alijs ſignis, ſi aperta non fuerint, intactis remanentibus. Quæ omnes, & ſingulæ ſchedulæ, ſiue ſequuta, ſiue non ſequuta electione, poſtmodum ſtatim palam comburantur.

Quoties in die, & quando fieri debeat ſcrutinium, vel compromiſſum, & de pœna non obſeruantium ſtatuta in hoc §.

§. Similiter ne electio protrahatur, ſtatuimus, & ordinamus, vt ſub ſimili excommunicationis pœna, eo ipſo incurrenda, Scrutinium bis ſingulis diebus peragatur, ita vt etiam perficiatur, manè ſcilicet poſt ſolitam miſſam, & prima quidem die tantùm poſt Cardinalium ſacram peractam communionem, & pomeridiano tempore hora opportuna, poſt Hymnum Veni creator Spiritus, & orationem de Spiritu Sancto: idemque ſi compromiſſi via eligatur, obſeruari debeat: atque ad Scrutinium cùm tertiùm pulſata per loca ſolita conclauis campanula de more fuerit, omnes, & ſinguli Cardinales conuenire debeant, valetudine non impediti, ſub eadem excommunicationis latæ ſententiæ pœna.

Pa-

Digitized by Google

Pactiones, promiſſiones, ſigna, & alia huiuſmodi prohibentur Cardinalibus ſub pœnis, de quibus hic.

§. Cardinales præterea omninò abſtiacant ab omnibus pactionibus, cōuentionibus, promiſſionibus, intendimentis, condictis, fœderibus, alijſque quibuſcunque obligationibus, minis, ſignis, contraſignis ſuffragiorum, ſeu Schedularum, aut alijs tam verbo, quàm ſcripto, aut quomodocunque dandis, aut petendis, tam reſpectu incluſionis, quàm excluſionis, tam vnius perſonæ, quàm pluriū, aut certi generis, veluti creaturarum, aut huiuſmodi, ſeu de ſuffragio dando, vel non dando, quæ omnia, & ſingula, ſi de facto interuenerint, etiam iuramento adiecto, nulla, & irrita, neque ad eorum obſeruantiam quemquam teneri, aut ex tranſgreſſione notam incurrere fidei non ſeruatæ decernimus, & declaramus; & contrafacientes ex nunc excōmunicationis pœna innodamus: tractatus tamen pro electione habendos, vetare non intelligimus,

Quæ nullam reddant electionem Romani Pontifitis, & de pœnis eligentium, & electorum contra formam huius conſtitutionis.

§. Quòd ſi electio huiuſmodi alibi celebrata fuerit quàm in conclaui clauſo, vel aliter, quàm per ſecreta Schedularum ſuffragia duarum ex tribus partibus Cardinalium in conclaui pręſentium, in Scrutinio, ſeu Scrutinio, & acceſſu, electi ſuffragio non computato, vel per viam compromiſſi, ab omnibus Cardinalibus ſimiliter in conclaui præſentibus, nemine diſſentiente initi, & ita vt

Digitized by Google

nemo ſeipſum elegerit. vel quaſi per inſpirationem nullo præcedente de perſona ſpeciali tractatu, omnium pariter Cardinalium, præſentium in conclaui, communiter, nemine itidem diſſentiente, per verbum, ELIGO, intelligibili voce prolatum, aut ſcripto, ſi voce non potuerit, expreſſum, nulla ſit, & inualida eo ipſo, abſque vlla declaratione, & ita electo nullum ius tribuat: quinimmò is non Apoſtolicus, ſed Apoſtaticus ſit, & habeatur, & tam ipſe, quàm eligentes, eiuſque fautores, & complices, ſententiam excommunicationis, & anathema, aliaſque cenſuras, & pœnas inuaſoribus Sedis Apoſtolicæ à Sacris Canonibus, & Conſtitutionibus Apoſtolicis impoſitas, pariter ipſo facto incurrant, à qua, ſicut ab alia quancunque, in hac Conſtitutione impoſita, & irrogata, ſeu infra imponenda, & irroganda pœna excommunicationis, tam ipſi, quàm quilibet alius, ſiue S. R. E. Card. ſiue alia perſona cuiuſcunque gradus, conditionis, dignitatis, & præeminentiæ, à nullo, neque etiam à maiori Pœnitentiario, cuiuſcunque facultatis vigore, prçterquàm à Rom. Pont. niſi in mortis articulo abſolui poſſit, & tam ipſe, eiuſq; complices, & fautores, quam alij quicunque etiam S.R.E. Cardinales huius conſtitutionis in aliquo traſgreſſores, alijs grauiſſimis pœnis teneantur, futuri Pontificis canonicè intrantis arbitrio, irrogandis:

Præcipit obſeruari ſecretum in electione Romani Pontificis, & prohibet Cardinalibus mutationem, aut alterationem huius Conſtitutionis.

§. Poſtremò ſtatuimus, & diſtrictè præcipiendo mandamus, vt S.R.E. Cardinales, quçcunque ſecretum

violare

Digitized by Google

violare quomodolibet poterunt, omnia euitare, & cauere omnino teneantur, cùm intentio, & mens noſtra ſit, electionis huiuſmodi tam ſanctum negocium, ſi fiat per Scrutinium, ſeu Scrutinium, & acceſs um, vt præfertur, ſecretiſſimè tranſigatur; ac proinde, ijſdem omnibus, & ſingulis S.R.E. Card. & eorum Sacro Collegio inhibemus, ne contra hæc, vel horum aliquod ſtatuere, diſponere, vel ordinare, ſeu in aliquo corrigere, alterare, mutare, ſeu aliquo modo facere, tractare, moliri, vel attentare præſumant quouis prætextu, cauſa, vel exquiſito colore, ſub eadem excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda.

Deputantur huius Conſtitutionis executores.

§. Vt autem huiuſmodi noſtra Conſtitutio inuiolabiliùs obſeruetur, tres Cardinales, qui ſingulis diebus Congregationibus agendis præpoſiti ſunt, & cum ijs S.R.E. Camerarius, illam in omnibus, & per omnia obſeruari procurent, & faciant.

Cardinales cenſuris irretiti, non excluduntur ab electione Romani Pontificis.

§. Volumus etiam, & decernimus, cenſurarum, & excommunicationum prædictarum, & aliarum quarumcunque prætextu, vel cauſa Cardinales à Summi Pont. electione actiua, & paſſiua excludi nullo modo poſſe, quas quidem cenſuras, & excommunicationes ad effectum huiuſmodi electionis tantùm, illis alias in ſuo robore permanſuris, ſuſpendimus: decernentes eaſdem excommunicatio-

nes, & cenſuras eos ſolùm afficere, qui deliquerint, non autem alios Conclaui durante, qui cum ijs conuerſati fuerint.

Monitio ad Card. circa ea, quæ aduertere debeat in electione Romani Pontificis.

§. Cæterùm, & ſi opus non eſſe in Domino confidimus, tamen pro officij noſtri debito, & rei de qua agitur grauitate, admonemus, hortamur, & in Domino obſecramus S.R.E. Cardinales, vt attentè conſiderent perſonæ quam ſubſtinent, officium, & dignitatem, quàm ſacrũ præterea, & quanti momenti ſit opus, quod tractant, & nihil quod ſe non deceat nihil à re alienum committant, ſed cogitent, quàm pernicioſum futurum ſit vniuerſæ Eccleſiæ, Chriſti ſanguine acquiſitæ, ſi malè adminiſtretur; ac proindè exuant omnes mundanas curas, & induant ſolum Dominum Noſtrum IESVM Chriſtum: memores nihil prodeſſe homini ſi vniuerſum mundum lucretur, animæ verò ſuæ detrimentum patiatur. Denique animum aduertant ſe in Conclaui clauſos editiſſima in ſpecula conſtitutos eſſe, & factos ſpectaculum Deo, & hominibus, à Domino, cuius negocium gerunt, ſupplicij, vel gloriæ ſempiternæ retributionem citiſſimè laturos.

Dero-

Digitized by Google

Derogatur conſtitutionibus, & decretis Conciliorum, & alijs huic Conſtitutioni contrarijs.

§. Non obſtan. quatenus opus ſit, fel. rec. ALEXANDRI Papæ III. præd. noſtri in Concilio Lateraneñ edita, quæ incipit, Licet de vitanda, & aliorum Rom. Pont. præd. noſtrorũ, etiam in Concilijs generalibus promulgatis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, etiam in corpore Iuris clauſis, quibus omnibus, & ſingulis quatenus pariter opus ſit, eorum omnium, & ſingulorum tenores, perinde, ac ſi ad verbum exprimerentur, pro expreſſis, & inſertis habentes, pro hac vice dumtaxat, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, ceterisque contrarijs quibuſcunque.

Quoties, & quando iuranda ſit per Cardinales hæc Conſtitutio.

§. Volumus quoque præſentes noſtras coram omnibus in prima Congregatione poſt obitum Pontificis fieri ſolita, & deinde poſt conclauis ingreſſum, & cùm quis ad Cardinalatus honorem promotus fuerit, cum alijs ſimilibus conſtitutionibus legi, & iuramentum ſuper illius obſeruatione præſtari, & ita præcipimus, & mandamus.

Reſtrin-

Digitized by Google

Reſtringitur derogatio, de qua in §. 24. & indicatur ſucceſſoribus Pontificibus obſeruantia huius Conſtitutionis.

§. Quibus conſtitutionibus,& pœnis in eis contentis, niſi in ſuperius expreſſis,per hanc noſtrã derogare non intendimus,ſed eas in ſui roboris firmitate relinquere. Sperantes etiam Rom. Pont. qui pro tempore canonicè eligentur, omni ſtudio curaturos, vt quæ noſtris huiuſmodi, & in eis ſalubriter ſtatuta ſunt, inuiolabiliter, ac etiam ſi opus fuerit, per pœnarum ipſarum contra tra ngreſſores executionem, obſeruentur.

Publicatio huius Conſtitutionis præcipitur, & aliæ conſuetæ clauſulæ executoriæ adduntur.

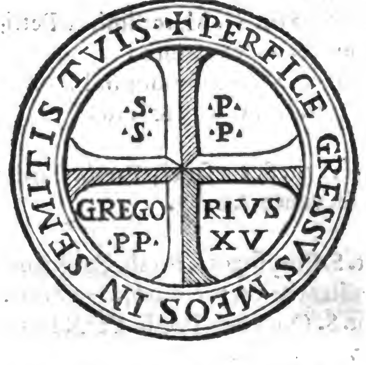
§. Deniq; volumus eaſdem præſentes in Valuis Baſilicarum S.Ioannis Lateraneñ, ac Principis Apoſtolorum de Vrbe,ac Cancellariæ Apoſtolicæ, necnon in Acie campi Floræ per curſores noſtros affigi, & publicari, ac eorum exempla ibidem affixa dimitti, & deinde omnes, & ſingulos Cardinales tam abſentes,quàm præſentes, modernos, & qui pro tempore erunt, & alios quoſcunque quorum intereſt, vel intereſſe poterit quomodolibet in futurũ, afficere, & ligare, nullamq; harum ignorantiam prætendere poſſe, ac ſi eis perſonaliter intimatæ forent, præmiſſis cęteriſq; contrarijs quibuſcunq; non obſtantibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum Statutorum, Decretorum, Declarationum, Mandatorum, Innodationis, Voluntatis, Admonitionis, Hortationis, Obſecra-

ſecra-

Digitized by Google

ſecrationis, Inhibitionis, Derogationis, Præcepti, & Suſpenſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ, apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, decimo ſeptimo kalen. Decembris, Pontificatus Noſtri Anno primo.

✠ Ego Gregorius Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

✠ Antonius Card. Saulius, Epiſc. Oſtieñ promitto, voueo, & iuro.

✠ Franciſcus Maria Cardinalis à Monte, Epiſcopus Portueñ promitto, voueo, & iuro.

L ✠ Fran-

✠ Franciſcus Card. Sfortia, Epiſc. Tuſculanus, promitto, voueo, & iuro.

✠ A. Card. Montaltus S. R. E. Vicecancellarius, Epiſc. Albaneſi, promitto, voueo, & iuro.

✠ Odoardus Card. Farneſius, Epiſc. Sabineſi, promitto, voueo, & iuro.

✠ Octauius Card. Bandinus, Epiſc. Præneſtinus, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Andreas Cardinalis Perettus, promitto, voueo, & iuro.

✠ B. Cardinalis Beuilacqua, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ F. tit. S. Praxedis, Presb. Card. de Sourdis, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Baptiſta tit. SS. Marcellini, & Petri, Card. Detus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Dominicus SS. Apoſtolorum, Presb. Card. Gymnaſius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Carolus tit. S. Cæſaræi, Presb. Card. Madrutius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego S. tit. S. Chryſogoni, Presb. Card. Burgheſius maior Pœnitentiarius, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego M. tit. S. Onuphrij, Presb. Card. Barberinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Garſia tit. SS. Quatuor Coronatorum, Presb. Card. Millinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego M. tit. SS. Quirici, & Iulitæ, Presb. Card. Lantes, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego

Digitized by Google

✠ Ego M. Angelus Tontus tit. S. Petri ad Vincula, Presb. Card. Nazarenus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego F. tit. S. Auguſtini Presb. Card. Verallus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Io. Bapt. tit. S. Ceciliæ Presb. Card. Lenius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠ Ego Dominicus tit. S. Martini in Montibus, Presb. Card. Riuarola, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. tit. S. Mariæ de Populo, presb. Card. Philonardus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego P. Paulus tit. SS. Nerei, & Achillei, presb. Card. Creſcentius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠ Ego Gaſpar tit. S. Crucis in Ieruſalem Presb. Card. Borgia, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Robertus tit. S. Alexij, Presb. Card. Vbaldinus, promitto, voueo, et iuro.

✠ Ego Tiberius tit. S. Priſcæ, Presb. Card. Mutus, promitto, voueo, et iuro.

✠ Ego Gabriel tit. S. Pancratij, Presb. Card. de Trejo, promitto, voueo, et iuro.

✠

✠

✠

✠ Ego Petrus tit. S. Thomæ in Parione, Presb. Card. Camporeus, promitto, voueo, et iuro.

Digitized by Google

✠ Ego Mattheus tit. S. Marci, Presb. Card. Priolus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego S. Presb. Card. s. Suſannæ, S. R. E. Bibliothecarius, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Guido tit. s. Ioannis ante portam Latinam, Preſbyter. Cardinalis Bentiuolus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Petrus tit. s. Saluatoris in Lauro, Presb. Card. Valerius, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego It. Federicus Presb. Card. de Zolleren, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Cæſar tit. s. Petri in Monte Aureo, Presb. Card. Gherardus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Fr. Deſiderius tit. s. Clementis, Presb. Card. de Cremona, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Stephanus tit. s. Mariæ in Via, Presb. Card. Pignatellus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego L. Card. Ludouiſius, tit. s. Mariæ de Tranſpontina S.R.E. Cam. promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego Franciſcus tit. s. Matthæi in Merulana, Presb. Card. Sacratus, promitto, voueo, & iuro.

✠

✠ Ego M. Ant. tit. s. Euſebij, Presb. Card. Gozadinus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego

Digitized by Google

✠ Ego Alexander s. Mariæ in via lata, Diaconus Card. Eſten. promitto, voueo, & iuro.

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠

✠ Ego Franciſcus s. Angeli in foro piſcium, Diaconus Card. Boncompagnus, promitto, voueo, & iuro.

✠ Ego Hippolytus s. Mariæ Nouæ, Diaconus Card. Aldobrandinus, promitto, voueo, & iuro.

✠

Io. Beninus.

N. Odot.

Regiſtrata in Secretaria Breuium.

Anno à Natiuitate D. N. IESV Chriſti Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, Indictione quarta, die verò vigeſima ſexta menſis Nouembris, Pontificatus Sanctiſs. in Chriſto Patris, & Domini No*ſtri D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XV. Pontificatus ſui anno primo. Introſcriptæ litteræ Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateranenſis, Principis*

Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem earundē litterarum originalibus appenſis per aliquod temporis ſpatium, & exindè amotis deinde dimiſſis earundem litterarum copijs affixis, vt moris eſt, per nos Auguſtinum Bracherium, & Brandimartem Latinum prælibati S.D.N. Papæ Curſores.

Octauius Spada Magiſter Curſ.

CÆRE-

Digitized by Google

CÆREMONIALE

Continens ritus electionis Romani Pontificis.

GREGORII PAPÆ XV.

Iuſſu editum, & auctoritate confirmatum.

GREGORIVS EPISCOPVS

SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

Litterarum cōfirmationis proœmium.

DECET Romanum Pontificem, quæ ad Eccleſiæ Catholicæ fœlix regimen, ſalubriter à ſe ſtatuuntur, vt quàm facillimè obſeruentur, paſtorali ſollicitudine prouidere, & ea, per quæ à ſe decreta debitum ſortiuntur effectum, ſtabilire, Si quidem poſtquàm nouam Conſtitutionem de Romani Pontificis electione, ob cauſas

in

Digitized by Google

in ea expreſſas, diuina aſpirante gratia edidimus; ne eius vſus, & obſeruantia, veteri rituali Eccleſiæ Romanæ feré inutili ob eandem Conſtitutionem reddito, proprij Cæremonialis directione deſtitueretur; nouum, prout ſequitur, confici mandauimus. Quod, cum poſt nonnullorum S.R.E. Cardinalium, quibus negocium commiſimus, diligens, vt res poſtulabat, adhibitum examen, confectum fuerit, & à nobis approbatum; vt illud cum omnibus, & ſingulis in eo contentis, inuiolabiliter obſeruetur, ex noſtri paſtoralis officij debito, prouidendum cenſuimus. Tenor autem illius eſt, qui ſequitur.

Cæremoniale.

Tenor cæremonialis, & primò de exequijs Romani Pontificis.

ROmano Pontifice vita functo, Cardinales præſtito in prima Cógregatione iuramento de obſeruanda cóſtitutione GREGORII Papæ XV. de reformatione conclauis, vnà cum alijs conſtitutionibus, quæ legi, & iurari in ea hactenus conſueuerunt, exequias, pro eius anima iuxtà ritum hucuſq; obſeruatum, per nouem continuos dies facere debent, niſi fortè in illis nouem diebus aliquod feſtú ex præcipuis, & magnis incideret, propter cuius obſeruantiam, exequias intermitti debere Cardinalibus videretur, hoc enim caſu in numero quidẽ nouem dierũ, exequiarum intermiſſarũ dies cõputantur: verum impenſa quæ in omiſſis exequijs facien-

faciendа eſſet, in pauperes Chriſti iuxta PII IV. conſtitutionem diſtribuenda eſt. Qua etiam conſtitutione, vt exequiarum impenſis, quæ iam in immenſum excreuerant, modus, & finis aliquis eſſet, cautum eſt, ne impenſæ illorum nouem dierum, decem ducatorum millium, ſummam, computatis omnibus, præter regalia Populo Romano præſtari ſolita, excederent, & vt earum impenſarum diſtributio, iuſtè fieret, tribus ex antiquioribus Cardinalibus, vni ſcilicet ex quolibet ordine, ac S.R.E. Camerario, commiſſa fuit. *De impenſis exequiarum.*

Exequijs defuncti Pontificis completis, & interim conclaui opportuno præparato, Cardinales in Baſilica Sancti Petri, vel alibi pro temporis, & loci opportunitate conueniunt, vbi per Decanum Sacri Collegij, vel eo impedito per alium ex antiquioribus Cardinalibus, Miſſa de Spiritu Sancto celebratur, & in fine per aliquem Prælatum, aut alium virum doctum habetur oratio, in qua monentur, vt ſepoſitis omnibus priuatis affectibus, ſolum Deum præ oculis habentes, Sanctæ Romanæ, & vniuerſali Eccleſiæ de Paſtore ſufficienti, & idoneo prouidere, omni qua poſſunt breuitate, & diligentia curent, ad Apoſtolicarum conſtitutionum, & ſacrorum conciliorum præſcriptum. *De Miſſa Spiritus ſancti in Baſilica S. Petri.*

Re diuina peracta, clericus cæremoniarum capit Crucem Papalem, & procedit, quem Cardinales ſequuntur, Epiſcopi primùm, deinde Presbyteri, poſtremò Diaconi cum ſuis cappis violaceis: Crucem præcedunt familiares Cardinalium, & immediatè càntores (Hymnum, Veni creator Spiritus cantantes) poſt Cardinales, ſequuntur Prælati, atq;ita proceſſionaliter procedentes, conclaue ingrediuntur, *De ingreſſu Conclauis.*

M tur,

tur, & cùm ad capellam peruenerint, Cardinalium Decanus apud Altare dicit orationem. (Deus qui corda fidelium) qua finita leguntur, & iurantur per Cardinales conſtitutiones de Romani Pontificis electione, & vnà cum eis conſtitutio nouiſſima GREGORII XV. Deinde Cardinales poſt ſermonem habitum per Decanum, quo eos conuenientibus verbis ad electionis negocium ritè, & rectè peragendum hortatur; ad cellas ſorte inter eos iuxta conſtitutionem PII IV. diſtributas, diuertunt, & poſt prandium omnes rurſus ſimul congregantur, & officiales conclauis, & alij præſtant Sacro Collegio iuramenta conſueta.

De hora claudendi conclaue.

Cardinales autem ingreſſi conclaue non exeant, veſpere reuerſuri, ſed in ipſo, omninò permaneant. Ipſumque conclaue, poſt ter iuſſu Cardinalis Decani perſonatam campanulam, videlicet prima vice circa primam horam noctis, ſecunda circa ſecundam, & tertia circa tertiam, excluſis omnibus, qui in conclaui remanere non debent, intus. & extra claudatur; & claues S. R. E. Camerario, ac Magiſtro cæremoniarum, & Prælatis cuſtodibus conclauis iuxta ſolitum aſſignentur.

De Conclauiſtis.

Deinde accenſis funalibus, tres Cardinales capita ordinum, & Camerarius, vna cum Magiſtro cæremoniarum latebras, & angulos omnes conclauis diligenter perquirunt, ne quis ex ijs, qui eſſe in cōclaui prohibentur, intus remanſerit. In Conclaui autem, eſſe poſſunt familiares Cardinalium, & alij officiales, & miniſtri conclauis, qui in conſtitutione PII IV. recenſentur, quibus adduntur duo alij, vnus famulus pro Magiſtris cæremoniarum, & alius pro Secretario ſacri Collegij, hac tamen conditione adiecta,

vt

Digitized by Google

vt famulus Magiſtrorũ cæremoniarum, actu vni ex illis inſeruiat, & per ſex menſes ante, fuerit eius continuus commenſalis, quæ conditio in famulo Secretarij ſimiliter exigitur. omnium autem iſtorum conclauiſtarum, poſt prandiũ diei ſequentis, fit recognitio, ne quis, inter illos fortè eſſet ex ijs, qui in conclaui eſſe non poſſunt, quæ recognitio, vt certiùs fiat, iubentur conclauiſtæ omnes intrare capellam, & poſtea ſingillatim recenſentur.

De colloquijs, litteris, cibis, & veſtibus.

Clauſo conclaui, ſeruari debent omnia, quæ de colloquijs, litteris, & cibis, & quæ de non ingredientibus Cardinalibus, aut ijſdem, aut eorum familiaribus poſtquam ingreſſi ſunt exeuntibus, in conſtitutione PII IV. ſancita ſunt. Quòd verò attinet ad veſtes, non ſolùm cùm ad electionem Cardinales procedunt, croceis vti debent, ſed iuxta vetus Cæremoniale, cum aliquid collegialiter agendum eſt.

De capitulis ante electionem, & de voce actiua Cardinalium.

Porrò capitula, quæ ante electionem fieri ſolent à ſingulis Cardinalibus ſubſcribenda, etiam ad fauorem conclauiſtarum fieri poterunt, vel ante ingreſſum conclauis, vel poſt ingreſſum, dummodo per ea non retardetur, aut differatur ingreſſus, vel electio. Quoniam autem iuxta conſtitutionem PII IV. Cardinales, qui ſaltem in ordine Diaconatus conſtituti non ſunt, ad electionem Romani Pontificis non admittuntur, inſpiciendum erit antequàm ad electionis negocium procedatur, an aliqui ex Cardinalibus præſentibus ordine prædicto careant, nam ſi careant, a ſuffragio ferendo excludendi erunt, niſi priuilegio Pontificio muniti ſint. De Cardinali autem, cui ante mortem Pontificis, os fuit clauſum, aliquando dubitatum eſt, verùm à PIO V. fuit hæc dubitatio ſopita per

eius decretum editum 26. Ianuarij 1571. quo declarauit huiuſmodi oris clauſuram, cæremoniam quandam eſſe, ea de cauſa introductam, vt Cardinales, antequam in conſiſtorijs, & congregationibus ſuffragium ferant, de modeſtia, quæ ab ipſis in his, & alijs actibus adhiberi debet, quodammodo admoneantur, non autem pertinere ad præcipuã Cardinalium facultatem, quæ circa ſummi Pontificis electionem verſatur, quæ declaratio PII V. ſemper hucuſque obſeruata fuit.

Quo modo præcauenda nullitates electionis ab executoribus Conſtit. Gregorianæ.

Quoniam autem ex Gregoriana conſtitutione, ad actum electionis ſub pœna nullitatis deuenire non poſſunt Patres, niſi clauſo conclaui: tres Cardinales, & Camerarius eiuſdem conſtitutionis executores deputati prouidebunt, vt ſtatim poſt clauſum conclaue, diligens per aliquos fiat inquiſitio ſuper ipſa clauſura, eaque in effectu reperta, curabunt, vt de ea publicum fiat documentum per Magiſtrum cæremoniarum rogandum, & poſt huiuſmodi docnmentũ; etiam ſi conclaue in totum, vel pro parte de facto apertum fuiſſe reperiatur, ſemper tamen clauſum, & pro clauſo cenſeri, & haberi debet ad effectum validitatis electionis, donec de conſenſu duarum partium Cardinalium præſentiũ, per ſecreta ſuffragia apertum eſſe declaretur. Hæc tamen declaratio, electioni, quæ ante ipſam facta fuerit, nullatenus præiudicare debet, neque ob ipſam declarationem, præcedens electio impugnari poteſt.

Deformis electionis.

Manè ſequenti poſt clauſum præcedenti nocte conclaue, poſt ſolitum campanulæ ſonum, conueniunt Cardinales in eo præſentes, qui infirmitatę non ſunt impediti, ad Capellam Paulinam, & ibi celebrata conſueta Miſſa, & facta Cardinalium communione, ſtatim ad negocium electio-

ctionis procedere debent, quod quidem hodie ex GREGOR. conſtitutione, vno tantùm ex tribus modis, ſiue formis peragendum eſt, alioquin electio nullitatis vitio ſubiacet:

Primus modus eſt, qui quaſi per inſpirationem vocatur, quando ſcilicet omnes Cardinales, quaſi afflati Spiritu ſancto aliquem vnanimiter, & viua voce Summum Pontificem proclamant; circa quem modum; ex conſtitutione Gregoriana, infraſcripta notari poſſunt. *De inſpiratione.*

Primùm, hæc forma electionis practicari poteſt ſolùm in conclaui, & eo clauſo. Secundò, debet fieri electio ſecundũ hanc formam ab omnibus, & ſingulis Cardinalibus in conclaui præſentibus. Tertiò, communiter, & nemine eorum diſſentiente. Quartò, nullo præcedente de perſona ſpeciali tractatu, & per verbum (eligo) intelligibili voce prolatum, aut ſcripto expreſsum, ſi voce non poſſit proferri, exemplũ autem huius, poteſt eſse huiuſmodi. Si aliquis patrum, clauſo conclaui, nullo, vt præfertur præcedente ſpeciali tractatu, diceret, Reuerendiſſimi Domini perſpecta ſingulari virtute, & probitate Reuerendiſſimi D.N. iudicarem illum eligendũ eſse in Summum Pontificem, & ex nunc ego ipſum eligo in Papam. Deinde hoc audito, ſi cæteri Patres nemine excepto, ſequentes primi ſententiam eodem verbo (eligo) intelligibili voce prolato, aut ſi non poteſt, in ſcriptis expreſſo, eundem N. de quo nullus ſpecialis tractatus præceſſit, communiter eligerent, ipſe N. eſſet canonicè electus, & verus Papa ſecundum hanc electionis formam, quæ dicitur per inſpirationem, ſeu, vt in ſacris canonibus ſcriptum eſt, quaſi per inſpirationem.

Secundus modus, eſt per compromiſſum, quando ſcilicet Cardinales ad electionem per hanc formam, ſeu viam *De compromiſſo.*

Digitized by Google

procedere volentes, committerent aliquibus ex patribus eligendi poteſtatem, vt vice omnium, Eccleſiæ Catholicæ prouideant de Paſtore, cuius formæ praxis poteſt eſſe huiuſmodi. Primò omnes, & ſinguli Cardinales in conclaui clauſo præſentes, nemine eorum diſſentiente, in aliquos ex Patribus compromiſſum faciunt exempli gratia in hanc formam. In nomine Domini amen. Anno ab eiuſdem &c. menſe &c. die &c. Nos Epiſcopi, Presbyteri, & Diaconi S. R. E. Cardinales omnes, & ſinguli in conclaui exiſtentes, videlicet N.N. (& ſingillatim omnes nominentur Cardinales) elegimus, & eligimus per viam procedere compromiſſi, & vnanimiter, & concorditer, nemine diſcrepante, elegimus cōpromiſsarios N.N. & N. Cardinales &c. quibus damus plenariam facultatem, & poteſtatem prouidendi S. R. E. de Paſtore, ſub hac forma videlicet (Hìc optimum erit, vt Cardinales compromittentes exprimant modum, & formam, ſecundùm quam compromiſsarij debent eligere, & ſecundùm quam electus debet cenſeri verus, & legitimus Papa, vt puta, ſi electi ſint tres compromiſsarij declarandum eſt, an ad hoc, vt electio ſit valida, priùs proponere debeant ſacro Collegio perſonam, vel perſonas ab ipſis nominandam, vel nominandas ad Pontificatum, an verò abſolutè debeant electionem peragere; an omnes tres debeant conuenire in vnam perſonam, an verò ſufficiat, quod duo in vnam concordent, & an debeant nominare aliquem de Collegio, vel etiam aliquem extra Collegium, & alia his ſimilia.) His autem, vel alijs ſimilibus expreſſis, addi compromiſso ſolet tempus, ad quod vſq; volunt Cardinales, poteſtatem compromiſsatios habere eligendi, & poſtea ſubiunguntur hæc verba. Et promittimus

Digitized by Google

nos illum pro Romano Pontifice habituros, quem D. D. compromiſsarij ſecundùm formam prædictam duxerint eligendum, vel alia ad formam compromiſsarijs præſcriptam accommodata.

Secundò, completo huiuſmodi mandato, compromiſsarij ad partem in aliquo loco ſeparato ſe conferunt, & de electione facienda tractant, & ſolet inter eos præmitti proteſtatio, quod per quamcunque prolationem verborum, ſuũ dare conſenſum non intelligunt, niſi in ſcriptis illum expreſsè ponant. Et hæc proteſtatio, videtur neceſsaria inter cõpromiſsarios, vt verbis humanis, & reuerentialibus inter ſe, ſine prĕiudicio vti poſſint.

Tertiò, facta per compromiſsarios electione ſecundùm formam eis præſcriptã, & ſeruatis ijs, quæ GREGORIVS XV. in ſua conſtitutione iuſſit, electus per huiuſmodi viam cõpromiſſi, eſt canonicus, & verus Papa.

Tertius modus, ſeu forma electionis Romani Pontificis eſt, quæ vocatur per Scrutinium, vel per Scrutinium, & Acceſsum, cuius formæ ritus ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem, quæ vult non ſolùm ſcrutinium fieri ſecretum, ſed etiam Acceſsum, continet tres actiones, alteram, quæ anteſcrutinium, alteram, quæ ſcrutinium, & tertiam, quæ poſtſcrutinium appellari poteſt.

De ſcrutinio ſimplici vel cum acceſſu.

Anteſcrutinij actus, ſunt quinque, videlicet Prĕparatio ſchedularum Scrutinij; & Acceſsus; Extractio Scrutatorũ, & deputatorum pro votis infirmorum per ſortem; Scriptio ſchedularum ſcrutinij; Earum complicatio, Et obſignatio.

De Anteſcrutinio.

Schedularum præparatio ad Magiſtros cæremoniarum pertinet, qui eas impreſsas, vbi fieri poterit, alioquin vnius manu ſcriptas ſecundùm formam inferiùs deſcribendam

acci-

Digitized by Google

accipient, tàm pro ſcrutinio, quàm pro Acceſsu, & ponent in duobus diſcis vulgò (bacili) nuncupatis, quos in menſa ante Altare collocabunt, vt inde poſſint Cardinales, cùm opus fuerit, ſchedulas ſumere.

De forma ſchedularũ ſcrutinij. Forma autem ſchedulæ ſcrutinij quòad eius figuram attinet, erit altera parte longior, hoc eſt plus longa, quàm latà; longitudo eius, erit ferè palmi, latitudo autem dimidij palmi; Quo verò ad contenta in ea, in anteriori eius parte, quæ breuitatis gratia facies nominari poteſt, tria continere debet; Primò in ſuperiori parte ſecundùm eius latitudinem, duo hæc verba (Ego Card.) cum tanta ab inuicem diſtantia, vt inter ipſa, nomen proprium Cardinalis eligentis ſcribi poſſit, & paulò inferiùs duos circulos paruos, ad loca ſigillorum indicanda,

Secundò, in medio continere debet hæc verba.

Eligo in Summum Pontificem Reuerendiſs. D. meum D. Cardinalem.

Tertiò, in parte inferiori, alios duos paruos circulos ad loca ſigillorum ſimiliter demonſtranda. *De forma ſchedularũ Acceſſus* Forma verò ſchedulæ acceſsus, eadem prorſus eſt, quæ ſcrutinij, niſi, quòd in medio eius, loco verborum (Eligo in ſummum Pontificem Reuerendiſs. D. meum D. Card.) ponuntur hæc verba (Accedo Reuerendiſs. D. meo D. Cardinali) verum facilius, quæ dicta ſunt, percipientur ex infraſcriptis figuris, & exemplis.

Exem-

EXEMPLVM FACIEI Schedulæ Scrutinij.

Ego Card.

Eligo in Summum Pontificem ℞^{m}. D. meum D. Cardin.

EXEMPLVM FACIEI Schedulæ Acceſſus.

Ego Card.

Accedo Reuerendiſs. D. meo
D. Card.

In exteriori autem parte ſchedularum tam Scrutinij, quàm Acceſſus, quæ tergum nominari poteſt, duo ſunt imprimendi limbi ex illis, quos ad ornatum librorum impreſſores adhibent, & vulgari vocabulo, *fregi*, nuncupant, quorum primum circa ſui medium continet hoc verbum, *Nomen*, impreſſum ſecundùm longitudinem ipſius limbi; alterum verò continet hoc verbum, *Signa*, ſimiliter impreſſum, vt præcedens. Hi autem limbi excogitati ſunt ad obſcurandum diaphanum paginarum, ne ſcilicet ad lumen, nomina, & ſigna eligentium conſpici poſſint; vbi verò impreſſoris copia non fuerit, limborum defectus, lineis ſuppleri poterit; Sed hæc fient clariora per infrapoſitam figuram tergi ſchedularum Scrutinij, & Acceſſus.

Digitized by Google

EXEMPLVM TERGI Schedularum Scrutinij, & Acceſſus.

nomen.

ſigna

Secun-

Digitized by Google

De Scrutatoribus, & Infirmarijs.

Secundus actus ante Scrutinij, eſt extractio Scrutatorum, & deputatorum pro votis infirmorum, quæ extractio antequàm ad ſcrutiniū procedatur, ſorte faciēda eſt, hoc modo. In vno ſacculo, aut vaſe, publicè ponantur tot ſchedæ, vel ſi magis placet ſpherulæ ligneæ palàm numeratæ, quot ſunt Cardinales præſentes in Conclaui, cum eorum nominibus: deinde per vltimum Diaconum extrahantur primò Scrutatores tres, & poſtea tres Deputati pro votis infirmorum, qui breuitatis gratia Infirmarij appellari poſſunt, de quorū omniū officio inferiùs ſuo loco ſcribetur, quòd ſi in extractione Scrutatorum, & Infirmariorum, ac etiam Recognitorū, de quibus ſuo loco dicetur, extracti fuerint Cardinales, qui ob infirmitatē, aliudue impedimentū muneribus prædictis ſatisfacere non poſſint, alij nō impediti, loco illorum extrahantur; Peracta verò extractione, ſchedæ, ſeu ſpherulæ eorū, qui extracti fuerunt, in ſacculū, ſeu in vas iterū conijciantur.

Quomodo in ſchedula ſcribatur nomen eligentis, & electi.

Tertius actus anteſcrutinij, eſt ſchedularum Scrutinij ſcriptio, quæ fiet hoc modo. Ad duas, vel plures paruas menſas, quæ erunt cum atramento, & calamis paratæ in loco capellæ apto, vt qui ſcribunt conſpici poſſint, quid verò ſcribitur, non poſſit, accedent Cardinales per ordinem, incipiendo à Decano, & ibi ſedentes in ſcabellis paratis, ſchedulam quiſque ſuam acceptam priùs ex diſco, ſcribet hoc modo. Primò in prima parte in ſpatio inter verba (Ego Card.) ſcribet proprium nomen; deinde in ſecunda parte, nomen illius, quem eligit, charactere tamen, quantùm fieri poteſt alterato, vt manus ſcribentis cognoſci non poſſit; & caueat, ne plures in ſchedula ſcribat; quia ſuffragium iuxta Gregorianam conſtitutionem eſſet nullum. In tertia verò parte ſigna, hoc eſt numerum aliquem, & dictum ali-

Digitized by Google

quod ſcripturæ,ſeu verbũ,aut aliquid huiuſmodi,vt in exẽ-
plo pro faciliori intelligentia oculis ſubiecto, videre eſt.

Exemplum Schedulæ Scrutinij ſcriptæ.

Ego Bonifacius Card. Caetanus

Eligo in Summum Pontificem R^{m}. D.
meum D.Cardin.Baronium

18. Gloria in excelſis

Quartus

Digitized by Google

Ego Robertus Card. Bellarminus.

Eligo in Summum Pontificem R.[m] D. meum D. Cardin. Baronium.

18. Gloria in Excelſis.

Digitized by Google

ſigna.

nomen.

Quartus actus anteſcrutinij, eſt ſchedularum complicatio, quæ, vt expeditiùs peragi à Card. valeat, poterit à Cæremoniarijs Magiſtris, cùm eas præparant, fieri in hunc, qui ſequitur modum. Binæ fient plicaturæ ex vtraque parte cuiuſque ſchedulæ, ita vt nomen eligentis, & ſigna cùm fuerint ſcripta, maneant tecta ex vtraque parte à limbis; deinde quod reliquum eſt ita complicetur, vt ſchedula ferè ad latitudinem pollicis redigatur, prout ex complicata ſchedula, quæ hic exempli gratia ponitur, conſpici poteſt.

De complicatione ſchedulæ.

Hic poni debet exemplū ſchedulæ cō plicatæ.

Cæterùm Magiſtri Cæremoniarum ſchedulas, non complicatas vt ſuprà, ſed explicatas, & cum cera rubra in paruis circulis, ponent in diſcis; & Cardinales poſtquam eas, vt ſuprà ſcripſerint, eo vſque ſolùm plicabunt, quo nomen, & ſigna eligentis tegantur, reliquas autem plicaturas tunc facient, cum ſchedulas, vt infra dicetur, obſignauerint.

De obſignatione ſchedulæ.

Quintus, & poſtremus actus anteſcrutinij, eſt ſchedularū obſignatio, quæ ab vno quoque Cardinali facienda erit in tergo ſchedularū cum ſigillo ad hoc parato, in loco paruorum circulorum vbi cera fuerit poſita. Porrò ſigillum non debet eſſe ſolitum Cardinalis, ſed aliud, & ſecretè habitum, & ita ſimplex, vt facilè notari poſſit, veluti, ſi in ſigillo ſculpantur, aut tres numeri, aut tres litteræ, vel litteræ, & numeri, vel vna tantum imago, & hęc de anteſcrutinio ſufficiant; Cæterùm, quod attinet ad Cardinales infirmos, aut aliter impeditos, inferiùs ſuo loco dicetur.

Digitized by Google

De ſcrutinio, & eius actibus.

Sequitur ſecunda actio, quæ nomine ſcrutinij appellata fuit. Octo ſunt huius actionis actus, videlicet, Delatio ſchedulæ, Iuramenti præſtatio, poſitio ſchedulæ in calicem, ſchedularum mixtio, Earum numeratio, ſcrutinij publicatio, ſchedularum in filum inſertio, Earumq. depoſitio ſeorſum.

De delatione ſchedulæ in calicē & iuramento.

Delatio ſchedulæ, & duo ſequentes actus, qui meliùs ſimul deſcribuntur ob eorum connexitatem; hoc modo fient. Quilibet Cardinalis propriam ſchedulam poſtquam illam ſcripſerit, obſignauerit,& complicauerit; duobus primis digitis ſumet, ac eleuata manu palàm deferet ad Altare, penes quod ſtant ſcrutatores, & in quo eſt calix magnus ad recipiendas ſchedulas paratus, & patena coopertus, ibiq; genuflectens, aliquantulum orabit; deinde ſurgens alta, & intelligibili voce, iurabit in hanc formam, quæ in tabella ſuper Altari poſita deſcripta habetur. TESTOR CHRISTVM DOMINVM, QVI ME IVDICATVRVS EST, ME ELIGERE, QVEM SECVNDVM DEVM IVDICO ELIGI DEBERE, ET QVOD IDEM IN ACCESSV PRÆSTABO. Poſt hæc, ſchedulam in patenam ponet, & patenam mittit in calicem, quo facto inclinabit ſe ad Altare,& ad ſuum locum reuertetur. Et hęc, ſeruanda erunt, ſi Cardinalis ad Altare pergere poſſit, nam ſi ob infirmam valetudinem non poſſit, & præſens in capella ſit, vltimus Scrutator diſcum cum ſchedulis ad eum deferet, ex quo Cardinalis infirmus, vnam accipiens, eam in loco ſuo ſecretè, vt ſupra dictum eſt, conficiet; deinde præuio iuramento prædicto ſchedulam obſignatam,& complicatam, eidem ſcrutatori tradet, qui eam palàm de-

De impeditis valetudine.

feret,

Digitized by Google

ſeret, ad Altare, & ſine oratione, & iuramento in patenam ponet,& per eam in calicem mittet; quæ omnia obſeruanda erunt per vltimum Scrutatorẽ erga eos Cardinales,qui in Capella præsẽtes ob valetudinẽ ad Altare pergere nõ poterunt. Si verò aliqui Cardinales infirmi ſint in ſuis cellis, tres Card. Infirmarii, vt ſupra extracti,ad eos accedent cum capſula altitudine vnius palmi, in cuius ſuperiori parte ſit rima, ſeu foramen, eius magnitudinis, vt per illud ſchedula cõplicata poſſit per ſuã latitudinem intus capſulã trãſmitti; quam capſulam, antequam Scrutatores Infirmariis tradant, palam aperient, vt cæteri Cardinales poſſint eam inanem, & vacuam conſpicere, deinde claudent, & clauem ponent ſuper Altare; deinde Infirmarii cum capſula clauſa, & cum paruo diſco tot ſchedulas continente, quot ſunt infirmi Cardinales, ad vnumquemque eorum accedent; & Infirmi acceptas ex diſco ſchedulas, ſecretè ſcribent, obſignabunt, & complicabunt, & præuio iam dicto iuramento, in capſulam per rimam mittent; quòd ſi Infirmi, ſcribere non poſſint, alii eorũ arbitrio deligendi, præſtito de ſecreto ſeruando in manibus Infirmariorum iuramento, prædicta facient, atque hi aduertere debent, quòd nõ ſolùm iuramẽti vinculo tenentur ſeruare ſecretum, ſed etiam in excommunicationem latæ ſententiæ, ſi contrafecerint, incurrent. His peractis, Infirmarii ad capellam reuertentur cum capſula, quam ſcrutatores aperient, & ſchedulas in ea contentas, palam numerabunt.& tot repertas, quot ſunt infirmi, ponent ſingillatim in patenam, & per patenam ſimul omnes in calicem. Ne autem nimis in longum protrahatur ſcrutinii actio, Infirmarii poterunt proprias ſchedulas poſt Decanum conficere, & in calicem ponere, deinde dum cæteri

De Infirmis.

Monitio.

Digitized by Google

Cardinales Scrutiniũ agunt, ad infirmos pergere ad accipiẽda eorũ ſuffragia eo modo, quo proximè ante dictum eſt.

De permixtione ſchedularum. Quartus actus Scrutinij, eſt ſchedularum permixtio, quę fiet per primum Scrutatorem, calice in quo ipſę ſchedulæ poſitæ fuerunt, patena cooperto, pluries agitato.

De numeratione ſchedularum. Quintus actus, eſt numeratio ſchedularum, quæ palàm fiet per vltimum Scrutatorem capiendo ſingillatim vnamquamq; ſchedulam ex calice, eamq; ponendo in alium, qui adhoc paratus ſit, calicem vacuum. Quòd ſi numerus ſchedularum, non reſpondeat numero Card., omnes comburendę ſunt; & iterum, ideſt ſecunda vice, ad ſuffragia ſtatim eſt deueniendum; Si verò numerus ſchedularum, numero Card. reſpondeat, proſequendi ſunt alij actus ſcrutinij.

De publicatione ſcrutinij. Sextus actus, eſt publicatio Scrutinij, quæ eſt Scrutatores, qui ſedent ad menſam ante Altare poſitam, fiet hoc modo; Primus Scrutator accipiet vnam ſchedulam, eamq; intactis ſigillis explicabit, & viſo in ea ſchedula, electi nomine, eam tradet ſecundo Scrutatori, qui pariter, eodem electi nomine perſpecto, eandem tradet tertio, qui illam alta, & intelligibili voce perleget, vt omnes Cardinales pręſentes notare poſſint ſuffragium in folio impreſſo, quod penes ſe habebunt cum nominibus omnium Card. notabit autem iuxta nomen Card. ex ſchedula recitati: Idem faciẽdum erit de cæteris ſchedulis in calice poſitis, vſque ad vltimam; Quòd ſi in Scrutinij publicatione, inueniant Scrutatores duas ſchedulas ita complicatas, vt ab vno tantùm datas fuiſſe appareat, ſi quidem vnus, & idem in vtraque electus fuerit, ſchedulæ prædictæ habebuntur, & notabuntur pro vno ſuffragio, ſi verò diuerſi fuerint nominati, neutrum ſuffragium validum erit, prout in Bulla Gregoriana ſtatuitur

tur de illa ſchedula, in qua plures nominati ſunt; Scrutiniū tamen neutro caſu vitiatur. Cæterum ſuffragia prædicta, finita ſcrutinij publicatione, poterunt à Patribus iuxta nomina Cardinalium, qui ea obtinuerunt, in vnā ſummam redigi, vel in ſeparato folio notari, hoc modo. Reuerendiſſimus D. Cardinalis A. habet ſuffragia 20. & Reuerēdiſſimus D. Cardinalis B. habet ſuffragia 15. & ſic de alijs; quod fit ne Cardinales cū opus eſt, cogantur ſemper numerare ſuffragia, quæ iuxta nomina Cardinalium notarunt.

De ſchedularum in ſilum inſertione.

Septimus actus Scrutinij, eſt ſchedularum in filum inſertio, quæ, vt ſchedulæ ipſæ cautiùs conſeruari poſſint, excogitata fuit. Hæc autem inſertio fiet per vltimum Scrutatorem; inſerendo ſchedulam vnamquamque poſtquam eam perlegerit, acu cum filo ad hunc effectum parato, in loco, vbi eſt verbum, ELIGO.

Octauus, & poſtremus Scrutinij actus, eſt depoſitio ſchedularum ſeorſum, quę ſimiliter fiet per vltimum Scrutatorē, qui finita inſertione omnium ſchedularum in filum, capita fili nodo iunget, & ſchedulas omnes ita colligatas, in alium calicem vacuum, vel in menſa ſeorſum ponet.

De poſtſcrutinio & eius actibus.

Sequitur tertia, & poſtrema actio, quæ poſtſcrutiniū appellata fuit, cuius actus, ſi ſecuta ſit electio per ſcrutiniū tres tantū ſunt, videlicet, Numeratio ſchedularum, Recognitio ſuffragiorum, Et ſchedularū combuſtio, de quibus inferiùs ſuis locis dicetur. Si verò per Scrutinium non ſit ſecuta electio, actus ſunt ſeptem, videlicet; Acceſſus; Sigillorum, & ſignorum aperitio; Eorum annotatio; Suffragiorum examen; Suffragiorum ſcrutinij, vel ſcrutinij, & acceſsus numeratio; Eorum recognitio; Et ſchedularum combuſtio.

De Acceſſu

Primus itaque actus, eſt Acceſſus, qui immediatè poſt ſcru-

ſcrutinium, hoc eſt, poſt depoſitas ſeorſum ſcrutinij ſchedulas fiet, niſi forte in ſcrutinio fuerit creatus Papa; tunc enim nullus fieri debet acceſſus; in quo quidem acceſſu eadem omnia ſeruanda ſunt à Cardinalibus, quæ dicta ſunt ſeruari debere in ſcrutinio peragendo tamen in ſchedularũ ſcriptione, obſignatione, complicatione, delatione,& poſitione in calicem, quàm in earum numeratione, publicatione, notatione ſuffragiorum, & inſertione in filum, ac depoſitione ſeorſum; exceptis tamen infraſcriptis. Primò quod Cardinales, ſchedulas pro acceſſu, ſumere debent ex diſco ſchedularum acceſſus; Secundò in ſchedularum acceſſus ſcriptione ſi Cardinalis nemini velit accedere, debet in media ſchedulæ parte, loco nominis Cardinalis, qui ſcribendus eſſet,ſi ad eum fieret acceſſus,ſcribere,NEMINI,Schedula autem acceſſus ſcribi,& obſignari debet cum eiſdem ſigillis, & ſignis ſchedulæ ſcrutinij, ſub pœna nullitatis ſuffragij ipſius acceſſus; Tertiò, quòd non poteſt acceſſus fieri ad eũ Cardinalem, qui in ſcrutinio ſaltem vnũ ſuffragiũ non obtinuerit,neq; ad eũ,qui ab ipſomet Cardinali fuit in ſcrutinio nominatus; Quartò, quãuis,in acceſſu non liceat plures nominare, ſicut nõ licet in ſcrutinio plures eligere ſub pœna nullitatis ſuffragij,tam in acceſſu,quã in ſcrutinio,nihilominus licebit accedere vni ex pluribus nulliter à ſe nominatis in ſcrutinio,dũmodo ei ab alio aliquod ſuffragiũ,non tamẽ nulliter,vt præfertur,in ipſo ſcrutinio datũ fuerit;Quintò,quòd in acceſſu non præſtatur iuramentũ, de quo ſupra, quia in ſcrutinio fuit iam pręſtitum per illa verba:(Et quod idẽ in acceſſu pręſtabo) Sextò, deniq; Infirmarij deferre debent ad infirmos ſchedulas acceſſus,& ſimul etiam vnũ foliũ impreſsũ,in quo ſit notatus ſuffragiorũ numerus palã recogni-

Differentia ſchedularũ acceſſus, & Scrutinij.

gni-

Digitized by Google

gnitus, quæ quiſq; Card. in ſcrutinio nominatus, obtinuerit.

Secundus, tertius, & quartus actus poſt ſcrutinij ſunt Sigillorum, & Signorum aperitio, Eorum annotatio, & Suffragiorum examen, qui tunc ſolùm locum habere poſſunt, quãdo ſecuta eſt electio per ſcrutinium, & acceſſum: fieri autem debent hoc modo.

De inſpectione, aperitione & collatione, ſeu annotatione ſchedularum.

Primus Scrutator ſchedulas acceſſuũ, quos obtinuit electus, in ea parte ſolùm, quæ ſigna continet, aperiet, & inſpectis diligenter earum ſigillis, & ſignis, apertas, ac in filo, vt erant inſertas, tradet ſecundo Scrutatori, & ſecundus, eadem inſpectione facta, porriget tertio, qui alta, & intelligibili voce, ſigilla, & ſigna prædictarum ſchedularum enunciabit, & annotabit in latere ſiniſtro folij impreſſi, ad hunc effectum parati, ſub verbis (Sigilla, & ſigna Acceſſuum) quam etiam annotationem facient cæteri Cardinales, ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo.

De examine ſuffragiorum.

Deinde primus Scrutator, reliquis Scrutatoribus inſpicientibus, pro acceſſuũ prædictorum examine capiet ſchedulas ſcrutinij, & incipiens ab vno capite fili, in quo inſertæ ſunt, ſigillum primæ eius ſchedulæ quæret in ſigillis acceſſuum notatis, vt ſupra in folio impreſſo, & ſi illud in eo nõ inuenerit, omiſſa prima ſcrutinij ſchedula, capiet ſecundam, eiuſq. ſigillum ſimiliter quæret; quòd ſi etiam non inuenerit, capiet tertiam, & deinde ſequentes ſingillatim, donec ſigillum alicuius earum inueniat, eoq. inuento, ſcrutinij ſchedulam in ea parte, vbi ſigna ſunt, aperiet, & ſi non inuenerit ſigna huius ſchedulæ concordare cùm ſignis acceſſus, ſchedulam illam omittet, & aliam capiet, ſicut paulò ante de ſchedulis non concordantibus in ſigillo dictum eſt, ſi verò inuenerit ſigna concordare, oſtendet illa ſecundo, & tertio

tertio Scrutatoribus, qui vnà cum ipſis, poſt diligens examē ſuper identitate ſigillorum, & ſignorum ambarū ſchedularū, ſcrutinij ſcilicet, & acceſſus, inſpiciet, an idem, vel diuerſi in vtraque ſchedula ſint nominati; & ſi idem nominatus ſit, ſuffragiū acceſſus. nullū cenſebitur; ſi verò diuerſi nominati ſint, ſuffragiū acceſſus, pro valido habebitur, & hoc caſu, tertius Scrutator ſigillū, & ſigna ſchedulæ ſcrutinij, ac etiam nomen electi, qui in ea continetur, alta, & intelligibili voce enunciabit, & annotabit in latere dextero prædicti folij impreſſi, ſub verbis (Sigilla, & ſigna ſcrutinij reſpondentia acceſſibus) notabit autem ea, ex aduerſo acceſſus cōcordantis in ſigillo, & ſignis; quam annotationem cæteri quoq; Cardinales ſi voluerint, in ſimili folio impreſſo facient.

Sed huiuſmodi actus, qui explicatione difficiliores ſunt, quàm operatione, exemplo meliùs percipientur.

EXEMPLVM

Folij impreſſi, in quo Acceſſus, & Scrutinij, Sigilla, ac Signa concordantia annotantur.

Litera Alphabeti indicans ſigillum.

Sigilla, & Signa Acceſſuum.	*Sigilla, & Signa Scrutinij Acceſſibus reſpondentia.*	*Cardinales nominati in Scrutinio.*
ACD. 43. Deus.		
BRF. 32. Bonitas.	BRF. 32. Bonitas.	Card. S. Euſebij.
RGI. 50. Beatitudo.	RGI. 50. Beatitudo.	Card. S. Sixti.
N.S.P. 26. Gloria.		

Scrutinio ad

Quòd ſi fortaſſe in iſta inquiſitione contingat duas, vel plures ſchedulas ſcrutinij, reperiri cum eiſdem ſigillis, & ſignis

Digitized by Google

gnis alicuius ſchedulæ acceſſus,tunc ſi in earum aliqua, ele- *Scrutatore*
ctus nominatus fuerit, in alia verò alius, primus Scrutator reliquis ſcrutatoribus ſimiliter inſpicientibus,ſcrutinij ſchedulas huiuſmodi, & ſchedulam acceſſus, in ea etiam parte, in qua eſt nomen eligentis,& accedentis, aperiet, vt conſtare poſſit ſecundùm Gregorianam Conſtitutionem de validitate, vel inualiditate acceſſus; ſi verò in aliqua huiuſmodi ſchedularum ſcrutinij concordantium cum acceſſu, non ſit nominatus electus, debent eæ ſchedulæ omitti, & ad ſubſequentes procedendum erit.

De Numeratione ſuffragiorum.

Quintus actus poſtſcrutinij, eſt numeratio ſuffragiorum, vel ſcrutinij ſolius, vel ſcrutinij, & acceſſus, quæ fiet per Scrutatores ſemper,ſiue ſecuta ſit electio,ſiue non, & ſi quidem ſecuta non ſit electio, vt ſciatur, quòd in eo ſcrutinio, vel ſcrutinio, & acceſſu, non habetur Papa; ſi verò ſecuta ſit, vt conſtet de canonica Pontificis electione; fiet autem hæc numeratio ſuffragiorum hoc modo. Scrutatores in vnam ſummam redigent ſuffragia,quę quilibet nominatus in Pōtificem obtinuit, ſiue in ſcrutinio ſolo, ſiue in ſcrutinio, & acceſſu ſimul; & ſi inuenerint nullum ex nominatis ad duas tertias partes ſuffragiorum perueniſſe, non habetur Papa in illo ſcrutinio, ſiue ſcrutinio, & acceſſu; Si verò inuenerint aliquem ex nominatis, duas tantùm partes ſuffragiorũ obtinuiſſe, aperient electi ſchedulam, etiam in ea parte, in qua eſt nomen eligentis; & ſi quidem ex ea apparuerit, electum alij ſuffragatum fuiſſe,electio eius erit canonica; ſi verò conſtiterit ſibi ſuffragium dediſſe, eius electio ex diſpoſitione Gregorianæ Conſtitutionis nulla erit ob defectum vnius ſuffragij. Si denique plures inuenerint duas tertias partes ſuffragiorum obtinuiſſe, vel etiam vltra duas tertias,

Digitized by Google

tunc in ſuffragiorum paritate, nullus erit electus, in imparitate verò, ille eſt canonicus Papa, qui ſuperat alium, etiam in vno ſuffragio.

De Recognitione, & recognitorũ extractione

Sextus actus poſtſcrutinij, eſt Recognitio, quæ per Recognitores, ſiue ſecuta ſit electio, ſiue non, fiet; inſpiciendo tam ſchedulas ſcrutinij, & acceſſus, quàm ſuffragiorũ annotationes factas per Scrutatores, vt per huiuſmodi recognitionem conſtare poſſit, an Scrutatores ſyncerè, & fideliter muneri ſuo ſatisfecerint: Recognitores autem extrahentur ſorte, vt Scrutatores, & Infirmarij; ſtatim quidem poſt ſcrutinium, ſi ſecuta ſit in eo electio; ſi verò non ſit ſecuta, poſt ſcrutiniũ, & acceſsum, cùm ſcilicet Scrutatores ſuũ impleuerint munus per numerationẽ ſuffragiorum, & hæc extractio fiet, ſiue ſecuta ſit electio in ſcrutinio, & acceſſu, ſiue non.

De combuſtione ſchedularum.

Septimus, & poſtremus actus poſtſcrutinij, eſt combuſtio omnium ſchedularum, quæ ſemper, & palàm per Scrutatores fiet, ac ſtatim poſt recognitionem, ſiue electio ſit ſecuta, ſiue non. Et hæc omnia, quæ de ſcrutinij ritibus ſunt expoſita, ſeruanda erunt diligenter à Cardinalibus in omnibus ſcrutinijs, ſiue fiant manè poſt Miſsam, ſiue veſpere poſt Hymnum (Veni Creator Spiritus) Atque hi ſunt Ritus ex præſcripto Conſtitutionis GREGORII Papæ XV. in electione Romani Pontificis obſeruandi.

Literæ Gregorij PP. XV. confirmatoria ceremonialis.

Motu itaque proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, omnia, & ſingula in prædicto Ceremoniali ordinata, & quomodolibet contenta; tenore præſentium perpetuò approbamus, & con-

& confirmamus; illisq; omnibus & ſingulis, perpetuæ, & inuiolabilis Apoſtolicæ firmitatis robur adijcimus; eaq; à Ven. Fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus omnibusq; & ſingulis alijs, ad quos ſpectat, & ſpectare quomodolibet poterit in futurum, omnino obſeruari præcipimus, & mandamus; ac Cæremoniale huiuſmodi, in totum vel in parte mutari, vel ei aliquid addi prohibemus. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcunque ac eoſdem S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere. Non obſtantibus omnibus illis, quæ in primodicta Conſtitutione voluimus non obſtare, cœteriſq; contrarijs quibuſcunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ approbationis, confirmationis, adiectionis, præcepti, mandati, prohibitionis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire; Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli Apoſtolorum eius,

Digitized by Google

ſe nouerit incurſurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, quarto Idus Martij, Pontificatus noſtri Anno II.

V. Dat.

Io. Beninus.

N. Odot.

Anno à Natiuitate Domini Noſtri Ieſu Chriſti Milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo Indictione quinta, die verò ſecunda menſis Aprilis Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Gregorij Diuina prouidentia Papæ XV. Anno eius ſecundo, introſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Baſilicarum S. Ioannis Lateran. Principis Apoſtolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ dimiſſis ibidem earumdem litterarum originalibus appenſis per aliquod temporis ſpatium, & exinde amotis deinde dimiſſis earumdem literarum copijs affixis, vt moris eſt, per nos Auguſtinum Brachorium, & Brandtmartem Latinum S.D.N. Papæ Curſores.

Octauius Spada Magiſter Curſorum.

INDEX

INDEX RERVM

Quæ hoc volumine continentur.

ACceſſus *ſit ſemel in vnoquoque ſcrutinio; nec per Acceſſum tollitur ſuffragium datum in ipſomet ſcrutinio.* fol.79
Quando, & quomodo fiat ibid. & latius. 115.& 116
In Acceſſu plures nominare non licet. 79.& 116
Schedulæ Acceſſus forma quæ ſit. fol. 104
Schedulæ Acceſſus exemplum. 106
In ſchedulæ Acceſſus ſcriptione præcepta obſeruāda. 78.& 116
Collatio Acceſſus cum ſcrutinio quomodo fiat. 117
Per Acceſſum non receditur à nominato in ſcrutinio. 79
Ambitus *præſertim circa Pontificatum Romanum, quam ſit deteſtabilis.* 45
Pœnarum eius innouatio. 47
& aggrauatio. 48
Complices huius delicti niſi reuelauerint, eiſdem pœnis puniuntur. 50
Annotatio *Sigillorum, Signorum, ac Schedularū quomodo fiat.* 117
Anteſcrutinium *quid, & quot eius actus.* 103
Aperitio *Sigillorum, Signorum, ac Schedularum quomodo fiat.* 77
Et latiùs. 117
Calices *duo ſunt neceſſarij pro Scrutinio.* 112.& 115
Capitula *quæ fieri ſolēt ante electionem, quando fieri poſſint.* 99
Capſulæ *pro votis infirmorū forma.* fol.80.& latiùs. 113
Camerarij *Officium nō expirat morte Papæ.* fol.31. *Ipſius, & Officialium eius poteſtas.* 60
Cardinales *abſentes ad electionem Papæ per decem dies expectantur.* fol.24.& 55
Cardinales *prætextu cenſurarum non repelluntur ab electione Romani Pontificis actiua, vel paſſiua.* fol.33.69.& 85.
Cardinales *abſentes ſuperuenientes, in cōclaue admittuntur.* 26
Cardinales *in cōclaui poſſunt habere duos ſeruientes clericos,* vel

vel laicos. fol. 35. & 63
Cardinales nolentes ingredi conclaue, quam pœnam incurrant. fol. 25. & 57
Cardinales ſaltem in ordine Diaconatus non conſtituti, non ferunt ſuffragium in electione Romani Pontificis. 67. & 99
Niſi priuilegio Pontificio muniantur. 99
Cardinales non conuenientes ad ſcrutinium poſt ſonum campanulæ, qua pœna plectantur. 82
Decretum Pij V. de Cardinali habente in ſede vacante os clauſum. 99
Cellæ *conclauis ſorte distribuuntur Cardinalibus.* 62. 96
Cortinarum vſus in cellis Cardinalium à Clemente VI. permiſſus. 36
Cibi *Cardinalium in conclaui exiſtentium.* 25. 35. & 66
Cibos, & epulas Cardinalium inſpicere ob quam cauſam Prælati conolauis debeant. 66
Collatio *Acceſſus cum Scrutinio quomodo fiat.* 117
Forma folij impreſſi habendi à Cardinalibus pro collatione Acceſſus cum ſcrutinio. 118
Collegium *Cardinaliũ ſede vacãte quam iuriſdictionem, & poteſtatem habeat.* 25. 30. 31. & 58
Collegio Cardinaliũ quando Officiales Romanæ Curiæ, & Caſtellanus arcis Sancti Angeli, obedire non teneantur. 58
Compromiſsum. *Electio per compromiſſum quomodo fiat.* 101
Electionis per compromiſſum requiſita. 101
Compromiſſi exemplum, ibid. & fol. 102. in fine.
Proteſtatio facienda per compromiſſarios ad electionem Romani Pontificis deputatos. 103
Combuſtio *ſchedularum quando facienda.* 120
Conclauis *inſtitutio, & vſus.* 24
Si cõtingat Cardinales omnes cõclaue exire, quid agendum. 32
Apud conclaue habitare, vel morari prohibitum. 62
Officialium cõclauis numerus. 64
Conclaue qua hora claudendũ. 98
& quomodo intelligatur clauſum ad effectum validitatis electionis. 100
Clauſura conclauis publicum debet fieri documentum. 100
Conclaue quando ingrediantur Cardinales. 56. & 97
Quo ritu ingrediantur. 97
Cura clauſuræ conclauis ad quos pertineat. 59. & 60
Viſitatio clauſuræ conclauis per quos facienda. 63
Conclauiſtæ *à Cardinalibus approbandi.* 64
Conclauiſtarum recognitio quomodo fiat. 99
Conclauiſtæ egredientes conclaue, vlterius non ingrediuntur. 67
Congregationis *Cæremonialis Cardinales, & alij deputati à* Gre-

Gregorio Papa XV. 14
In Cõgregationibus Cardinalium ſede vacante, qui proponant occurrentes neceſſitates. 59.60
Conſtitutio *Pauli IV. contra ambientes Papatum impugnari nõ poteſt, vt iniqua, vel illicita ſub pœnis, de quibus.* 51
Conſtitutio Pij IV. non poteſt mutari per Cardinales. 69
Conſtitutionis Gregorianæ cauſæ. fol. 73
Conſtitutionis Gregorianæ tranſgreſſores, quibus pœnis puniantur. 80
Conſtitutio Gregoriana non poteſt à Cardinalibus immutari. 84
Conſtitutio Gregoriana, quoties, & quando iuranda. 88.& 96
Conſtitutionibus de Romani Põtificis electione nõ derogatur per Conſtitutionem Gregorianam, niſi in expreſſis in ea. 88
Conuentiones, *& alia ſimilia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur.* 28.& 68.& 83
Coronatio. *Ante coronationem Papa eſt verus Papa, & habet Eccleſiæ adminiſtrationem.* 19
Curiæ. *Qui ad curiam mittere, vel ire tenentur, non excuſantur ob vacationẽ Sedis Apoſtolicæ.* 33
Datarij *Officium expirat morte Papæ.* 61
Decanus *Sacri Collegij ante electionem ſermonem habet ad Patres.* 98
Decretum *Pij V. de Cardinali habente ſede vacãte os clauſũ.* 99
Depoſitio. *Schedularum depoſitio ſeorſum.* 115
Differentia. *Schedularum ſcrutinij, & Acceſſus differentiæ.* 116
Diſci *in quibus ponendæ ſunt, vel deferendæ ſchedulæ.* 103
Diſcus paruus neceſſarius pro ſcrutinio infirmorum. 113
Diſtrictus. *Verbum diſtrictus poſitum in Decretali (vbi periculum) quid ſignificet.* 31.& 32
Electio *Papæ celeriter eſt celebranda.* 25
Electio Papæ ad quos pertineret tempore Nicolai II. 17
Electione Papæ pendente, quando Cardinales poſſint ſe in alijs negotijs intromittere. 25.& 59
Electio Papæ, vbi facienda, quando Papa moritur extra Ciuitatem, in qua erat Curia. 26
Electio per compromiſſum quomodo fiat, & eius requiſita. fol. 101.& 102
Pontifices; qui de Romani Pontificis electione Cõſtitutiones ediderunt. 55
Cardinales in electione Romani Pontificis quomodo ſe gerere debeant. 68.& 86
Electionis Romani Pontificis tres tantùm formæ. 74.100.& 101
Electio Papæ non poteſt fieri, niſi in cõclaui, & eo clauſo. 75.100
Conclaue clauſum quomodo intelligatur ad effectum validitatis

tatis

Digitized by Google

tatis electionis. 100
Electio per ſcrutinium debet fieri per ſecreta ſchedularum ſuffragia. 75
Electiones eorum, qui paria ſuffragia obtinent, annullantur. 76 *fol.* 119. *in fine*.
Electio Romani Pontificis quando nulla ob nō ſeruatam formam Gregorianæ Conſtitutionis. 83
Secretum in electione Romani Pōtificis ſeruandum. 84
Electionis, quaſi per inſpirationē requiſita. 75. *& fol.* 100. *in fine*
Electionis, quaſi per inſpirationem exemplum. 101
Suffragia, quæ quiſq; Cardinalis in electione obtinuit in ſummā redigenda. 114. *in fine*.
Electio quando perfecta dicatur. *fol.* 21. 75. *& latius* 119
Eligere. *Nemo poteſt ſe ipſum eligere*. 75. *&* 119
Eligens. *Nomen eligentis quando aperiendum*. 78 *&* 119. *in princ. & fin.*
Electus *à duabus tertijs partibus Cardin. nulla exceptione obſtante erit verus Papa iux. c. Licet.* 21
Electi perſona ſi præſens ſit in conclaui, in numerum Cardinalium computatur. 75
Electus à duabus tertijs partibus Cardinalium præcisè, an, & quando ſit legitimus Papa. 75 *& latius*. 119
Electi in Papam contra formam Decreti Nicolai II. pæna. 19. 20
Inter plures electos, quis præferatur. 76. *&* 119. *in fin.*
Excommiſſæ *ſuper electione Romani Pontificis damnantur*. 66
Excommunicatio. *Excommunicantur Cardinales, qui contraueniūnt Conſtitutioni Iulij II. de Simoniaca electione Papæ*. 43
Excommunicantur Cardinales nō ſeruantes Conſtitutionem Gregorij XV. 84
Executores *Conſtitutionis Pij IV. qui ſint*. 68
Conſtitutionis Gregorianæ executores. 85
Exequiæ *Pontificis defuncti per nouem dies continuos à Cardinalibus peragendæ*. 55. 96
Exequiæ Pontificis defuncti quādo poſſint omitti. 36
Exequiarum Pontificis defuncti impenſa. 56
Folium. *Folij impreſſi habendi à Cardinalibus pro Collatione, Acceſſum cum Scrutinio forma fol.* 118
Hiſtoria *Gregorianæ Conſtitutionis*. 7
Hiſtoria Cæremonialis Gregorij Papæ XV. 10
Ieiunium *indicendum eſt à Prælatis Eccleſiarum pro celeri, & optima electione Romani Pontificis*. 29
Impenſæ *ſede vacante, quæ fieri debeant, vel poſſint*. 59
Infirmi *Cardinales, qui exierunt, poſſunt in Conclaue reuerti*. 26

Car-

Digitized by Google

Cardinales infirmi, vel valetudinarij poſſunt in Conclaui tres ſeruientes habere. 63

Infirmi Cardinales quomodo ſuffragia ferant. 80 *& latiùs.* 112.113

Infirmi Cardinales, qui nequeunt ſcribere, per alium ſuffragij ſchedulam conficere poſſunt. fol. 81. & 113

Capſula pro votis infirmorum forma. 80 *& latiùs.* 113

Infirmarij ſorte extrahendi, & quot. 80.& 109

Infirmariorum Officium. 80.113

Inſpiratio. *Electionis quaſi per inſpirationẽ requiſita.* 75.& 100

Electionis quaſi per inſpirationẽ exemplum. 100

Inſertio *ſchedularum in filum.* 115

Iuramenta *inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur.* 28.68.& 83

Iuramenti præſtandi à Cardinalibus in ſuffragijs ferendis forma. 76.& 112

Litteræ *ad eos, qui ſunt in Conclaui clauſo, vel è contra ad eos, qui ſunt extra, prohibentur. fol.* 24.& 66

Magiſtri *Cæremoniarum poſſunt habere vnum ſeruientem in Conclaui.* 98

Miſſa *de Spiritu ſancto, quando, & vbi, & per quem Cardinalem celebranda.* 56.*ſed latiùs.* 97

Nomen *eligentis quando aperiendum.* 78.119.*in princ. & fin.*

Numerus *ſchedularum, ſi non reſpondeat numero Cardinalium quid agendum.* 80.& 114

Numeratio *ſchedularum quomodo fiat.* 80.& 114

Numeratio ſuffragiorum quomodo fiat. 119

Nullitas. *Electio Romani Pontificis quando nulla ob non ſeruatam formam Gregorianæ Conſtitutionis.* 83

Nuncij *ad eos, qui ſunt in conclaui clauſo, vel è contra ad eos, qui ſunt extra, prohibẽtur.* 24.65

Oratio *pro futuri Pontificis electione rectè, & ritè peragenda, quando, & per quem habenda.* 97

Orationes indicendæ ſunt à Prælatis Eccleſiarum pro celeri, & optima electione Romani Pontificis. 29

Pacta, *& alia ſimilia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur, & annullantur. fol.* 28.68.& 83

Papa *ſuperſtite, eoque inconſulto de futuri Pontificis electione tractari non poteſt ſub pœnis, de quibus.* 15.& 46

Complicibus in tractatu de futuri Pontificis electione viuente Papa, & eo inconſulto, ſi reuelauerint præmium, & impunitas datur. 16.48.& 51

Patena *neceſſaria pro Scrutinio.* 112

Pœnitentiariorum *officium non expirat*

pirat morte Papæ. 31
eorum poteſtas. 61
Permixtio *Schedularum quomodo fiat.* 114
Poſtſcrutinium *quid, & eius actus. fol.* 115
Præfatio *ad lectores.* 7
Præparatio *Schedularum quomodo fiat per Caremoniarios Clericos.* 103
Proteſtatio *facienda per compromiſſarios ad electionem Romani Pontificis deputatos.* 103
Promiſſiones *etiam iuramento firmatæ prohibentur circa electionem Romani Pontificis. fol.* 28.68.& 83
Publicatio *Scrutinij quomodo fiat. fol.* 114
Recognitio *Scrutinij quomodo fiat. fol.* 120
Recognitores *reuelantes ſecretum in officio ſuo exercendo, cognitum quomodo puniantur.* 81
Recognitores quot, quomodo, & quando extrahendi. 81
& latiùs. 120
Schedulæ *Acceſſus forma, quæ ſit. fol.* 104
Schedulæ Acceſſus exemplum. 106
In ſchedulæ Acceſſus ſcriptione præcepta obſeruanda. 78
& latiùs. 116
Schedulæ delatio quomodo fiat. 112.
Schedularum combuſtio quando facienda. 114
& latiùs. 120
Schedulæ complicatio quomodo fiat. 77. *& latiùs. fol.* 111
Schedulæ cõplicatæ exemplũ. 111
Schedularũ depoſitio ſeorſum. 115
Schedulæ in Calicem quomodo mittantur. 112
Schedularũ inſertio in filum. 115
Schedularum numeratio quomodo fiat. 80.& 114
Schedularum numero non reſpondente numero Cardinal. quid agendum. 80.& 114
Schedulæ obſignatio quomodo fiat. fol. 77. *& latiùs.* 111
Schedularum permixtio quomodo fiat. 114
Schedularũ præparatio quomodo fiat per Caremoniarios Clericos. 103
Schedularum pro ſuffragijs ferendis forma quæ, & quid contineant. 77. *& latiùs.* 103
Schedularum ſcriptio quomodo fiat. 78. *& latiùs.* 109.& 110
Schedulæ ſcripta exemplum. 110
Schedularum ſcrutinij, & Acceſſus tergum quid contineat. 107
eius exemplum. 108
Schedularum Scrutinij, & Acceſſus differentiæ. 116
Schedulæ Scrutinij forma, quæ ſit. 103
Schedulæ Scrutinij exemplum. fol. 105
Scrutinium *plures in vno Scrutinio nominare non licet.* 79.116
Cardinales non conuenientes ad Scrutinium poſt ſonum Campanulæ, qua pæna plectuntur. fol. 82

Scru-

Digitized by Google

Scrutinium quando reiterandum. fol. 114
Scrutinium ſimplex, vel cum Acceſſu quomodo fiat ſecundum Gregorianam Conſtitutionem. fol. 75.79.& 103
Scrutinium propriè dictum quid ſit, & quot eius actus. 103
Patena neceſſaria pro Scrutinio. fol. 112
Diſcus paruus neceſſarius pro Scrutinio infirmorum. 113
Scrutinij publicatio quomodo fiat fol. 114
Collatio Acceſſus cum Scrutinio quomodo fiat. 117.& 118
Scrutinium fit bis in die, manè, & veſpere. 82.120
Semel in vno Scrutinio accedere licet. 79
Scrutatores *quot, & quomodo extrahendi.* 51.& *latiùs.* 109
Scrutatores reuelantes ſecretum in officio ſuo exercendo cognitum, quomodo puniantur. 81
Per Scrutatores quomodo ſuffragia examinanda. 117.*in fi.*
Monitio ad Scrutatores in collatione Acceſſum cum Scrutinio facienda. 118.*in fi.*
Secretarius *Sacri Collegij Cardinalium poteſt in Conclaue habere vnum ſeruientem.* 98
Secretum *in electione Romani Pontificis ſeruandum.* 84
Secretum ſeruare tenetur, qui ſcribit ſchedulam per infirmo Cardinali. 81.& 112
Sigillorum, *ſignorum, ac ſchedularum aperitio quomodo fiat.* 77 *& latiùs.* 117
Sigillorum, & ſignorum annotatio, quomodo fiat. 117.118
Signa *ad eos, qui ſunt in Conclaui clauſo, vel è contra ad eos, qui ſunt extra prohibentur.* 24.65
Signa, & alia ſimilia inter Cardinales in negotio electionis prohibentur. 28.68.& 83
Signatura. *Cardinalium, & Prælatorum Signaturæ gratiæ, & iuſtitiæ poteſtas expirat morte Papæ.* 62
Simonia. *Simoniaca Papæ electio eſt nulla.* 37
Simoniacè electi in Papam pœna. fol. 37
Simoniacè electus habetur pro Hæreſiarca. 37
Simoniaca electio non conualidatur per actus, de quibus fol. 39
Simoniacè electu non eſt obediendum. 39
Contra ſimoniacè electum poteſt implorari brachiũ ſæculare. 40
Eligentes Papam per Simoniam, quibus pœnis plectantur. 40
Cõplices ſimoniacæ electionis Papæ quibus pœnis puniantur. 41
Obligationes, & ſponſiones ſimoniacæ interuenientes in electione Papæ annullantur. 42
Cardinales nõ complices ſimoniacæ electionis Papæ alium poſſunt eligere, & Concilium conuocare. 42

Suffra-

Digitized by Google

Suffragium *Acceſſus non tollit ſuffragium datum in Scrutinio.* *fol.79. in fin.* & 80. *in princ.*

Suffragia quomodo per Scrutatores examinentur. 117. *in fi.*

Numeratio ſuffragiorum quomodo fiat. 119

Suffragia, quæ quiſq. Cardinalis in electione obtinuit in ſummam redigenda. 115

Suffragiorum publicatio eſt neceſſaria. 76

Electiones eorum, qui paria ſuffragia obtinuerunt, annullãtur. 76 & 119. *in fi.*

Territorium. *Verbum Territorium poſitum in decretali (ubi periculum) quid ſignificet.* 31. 32

Vacatio Sedis. *Qui ad Curiam mittere, vel ire tenentur, non excuſantur ob vacationem Sedis Apoſtolicæ.* 33

Valetudinarius. *Cardinales infirmi, vel valetudinarij poſſunt in Conclaui tres ſeruientes habere.* 63

Veſtes *Cardinalium in Conclaui, quæ ſint.* 99

Viſitatio *clauſuræ Conclauis per quos facienda.* 63

Indicis Finis.